

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETHLAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában:
 Egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkeszti és kiadja:
BUDAY ALADÁR
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/b.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
 Európa egyéb államaiba és Amerikába
 egész évre --- --- --- --- --- 7 kor.
 Egy példány hirdetés ára 20 fillér.

A hét kalendárioma.

December 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	Hold		Hold- váltás
					kél.	nyug.		kél.	nyug.	
29 Vasárnap	Tamás pk.	Lukács II.	16 Aggeusz	Lukács XIV.	7 36	3 59	8 ó. 13 p.	dél u.	dél e.	Első negyed I., deután 5 ó. 8 p.
30 Hétfő	Dávid kir.	(33—40): Jó-	17 Dániel	(76. szakasz).	35	4 0	15	9 22	6 58	
31 Kedd	Szilveszter p.	zsef és Mária	18 Sebestyén	Példabeszéd	35	1	16	10 24	9 2	
1902. január 1.	Kiskarácsony	csudálkozá-	19 Bonifác	az emberről.	34	2	18	dél e.	10 14	
2 Csütörtök	Makár apát	nak. Elmond-	20 Ignác	a ki nagy va-	33	3	20	0 26	11 24	
3 Péntek	Genovéva sz. †	ja az egyptomi	21 Juliánna	esorát szerze.	33	4	21	1 27	11 52	
4 Szombat	Titusz pk.	menekülést.	22 Anasztázia		33	5	22	2 28	11 59	

Téged Isten dicsérünk!... Hála legyen néked!

Budapest, 1901 december 28.

Ezzel a mai számmal befejezzük a «Magyar Néplap»-nak tizedik évét.

Istené a hála és dicséret, a miért ezt mondhatjuk! A jószándéku magyar népé az érdem és elismerés, a mért megérhettük.

Tíz esztendő múltja e Magyar Néplapnak valóban érdemteli! Nagyon nehéz időben indult meg. A szabadság, egyenlőség és testvériség fenkölt eszméjének akkor még csak néhány derék katolikus népvezér volt igazi apostola, csak kevesen akarták azt valóban, az életben, a gyakorlati életben meg is valósítani. Katolikus közvéleményünk a katolikus öntudatról, életrevaló bajnokságról, tevékeny katolikus életéről! akkortájt csak igen elszórtan. De áhitani sokan-sokan áhitották. Mégis az igazi szabadságot, az igazi egyenlőséget, az igazi testvériséget is sokan áhitották. Mert, hogy ezek és a gyakorlati katolicizmus az ország igazi fundamentoma, azt Magyarországon mindig tudták, a nép mindig vallotta és soha el nem felejtette. De a nép igazsága ellen sokan is küzdöttek! És a küzdelemben a magyar nép többször szenvedett vereséget, mint nem! Hogy a magyar nép igazságának bajnoka legyen, hogy ez igazságért hadba induljon, hogy ezt az igazságot a hamisaknak fülébe dörögje, az igazoknak még jobban szívébe vesse: a végre

indult meg most tíz esztendeje a «Magyar Néplap». És születése napjától a tíz esztendőnek valahány hetében mindig egyforma kitartó, elszánt, becsületes, lankadhatlan bajnoka maradt is a nép szent ügyének. A katolikus magyar nép igazának! Ezzel érdemelte ki a tíz év előtt fölvetett címet: «Magyar Néplap — katolikus hetilap.» Igazi néplap volt mindig és igazán katolikus.

Hát én ma nem történetet akarok írni, nem írom meg itt a «Magyar Néplap» tíz esztendejének pályafutását, hanem a helyett elmondom, hogy mi a célunk és szándékunk a további években. Mert ámbátor emelt homlokkal mondhatom, hogy a tíz év nem folyt el hiába, hanem meg volt, meg van annak gyümölcse és szemmel láthatólag azokból különösen kettő: a katolikus magyarok katolikus létükre büszkék — a többi vallásbeli honfitársak pedig elismerik a mi föltétlen elsőbbségünket e hazában — mégis sokkal fontosabb föladatokat várnak ránk a legközelebbi jövőben, sokkal több a mulaszthatatlan tenni valónk, sokkal behatóbb harcot kell folytatnunk ezentúl és így inkább a jövőre vessük szemünket.

A multról elég annyit tudnunk, hogy biztató. A jövőről, sajnos, azt kell mondanunk, hogy az még bizonytalan.

Minden attól függ: lesz-e karban, szivben, főben annyi erő, hogy a kijelölt nagy célért küz-

deni a magyar vér idő előtt el nem fárad? — Minden aittól függ, lesz-e a magyarban annyi kitartás, összetartás, magabírási és felebaráti szeretet, hogy a kijelölt nagy czélért való harczteljes diadal előtt a világerő se hagyja abba.

A czélt — melyet ha elérünk, fölér a legpazarabb pályadíjjal — kijelölte maga a kor, a nemzeti közérzet, benne van a katolikusok vallásában, átvettük azt az ősök hagyományai-ból, beszivtuk az anyatejjel, felénk mormogja hullámozása Tiszának, Dunának, azt harsogja a Kárpátok erdőkoronája, azt suttogja az Alföld szellője, azt dobogja a szívünk — elmondotta a «Magyar Néplap» ma három hete, ma két hete másodszer, ma egy hete harmadizben:

Erős, békés, hatalmas és katolikus legyen hazánk színétől fenéig, királyától porjáig, Kárpátoktól Adriáig!

Egységes, egyetértő, egyetértő legyen hazánk népe, a magyar nemzet, hogy a legfőbb törvényt: a haza javát egy szívvel, egy lélekkel munkálja benne minden rétege, minden osztálya a társadalomnak, valaki az eszével bírja, hát az eszé-vel, valaki a karjával győzi, hát a karjával, valahányan a szívünk utolsó csepp véreig, végső dobbanásáig.

Munkás, szorgalmas és takarékos legyen a magyar nemzet, hogy végtére számkivetésbe takarodjék körünkből a nyomor és vele a bűn, melynek a szegénység a tápláló dajkája. Hogy végtére mi magunk legyünk a magyar gazdálkodás urai, miénk legyen a föld és annak áldott gabonája, ne kényszerüljünk idegenek fukar és jebuzeusok piszkos markából szégyenszemre sárkenyeret elfogadni és azt könybe áztatottan enni.

Takarékos és ebből erős legyen a magyar állam, hogy végtére ne legyünk gyarmata sem Ausztriának, sem Németországnak, sem a földmivelésben, sem az iparban, hanem magunk legyünk kormányzói a nemzeti közgazdaságnak, melyből a hasznat magyar érdekekre, a magyarság művelésére, a jólét gyarapítására fordíthatjuk. Ne szípolozzanak bennünket sem idebenn a jött-mentek, sem odakünn a kufárok, hanem hadd éljen meg első sorban a magyar ember abból, a mit Isten jótét kezével a magyar talajba ojtott, a magyar hazára ontott.

Hát ezek azok az óhajok, a mik a mi szívünkben régtől fogva mély gyökeret vertek: most kihajtanak, kizöldülnek — ebből fakad remény a jobb jövőre; most kisarjadnak, kivirágzanak — ebből támad bizalom, hogy megfordul végtére a haza sorsa.

Hát ezek azok az óhajok, mikért kész a józan, értelmes magyar honfi *mindenét* föláldozni! Hát ezek azok a vágyak, mikért nem panaszoznánk föl még életünket se, ha abba kerülne a valóra válásuk.

Fölebredt immár a magyar katolikusok öntudata.

Belátják immár, hogy egyedül rájuk számíthat bizton a haza. Átérik immár, hogy vállukra rakta a Gondviselés az egész nemzet gondját. Áldott ébredés! Áldott belátás! Áldott átérzés! Csakhogy megjött immár a ti hajnalotok!

A hajnal munkára hiv, tettere hiv! Volna-e szivetek, egyeteknek is, elmáradni onnan, a hol munka bére: a haza java az egyház dicsősége? Ugyebár nem volna? Ha férfi vagy, ha magyar vagy, ha katolikus vagy, nem is szabad, hogy ilyen köből való, megnyomorodott szived legyen.

Hanem csatlakoznod kell a «Magyar Néplap» által tüzzel-hévvvel hirdetett program mellé, a magyar középpárt zászlaja alá!

Istenért! Királyért! Népert! Hazáért! Ez van írva arra a zászlóra. Ehhez mindig hívek voltunk, azok is maradunk! A ki ezekre támad, azzal szembe szállunk, akármilyen hatalmas, nagy legyen. A ki ezekért küzd, azt keblünkre öleljük, akármilyen elhagyatott kicsi legyen!

Más irány nem egyesít minket, se szét nem választ minket. Egyéb szempont szerint nem akarjuk megítélni honfitársainkat, hanem csak ezek szerint. És ezek szerint fogunk osztályozódni: együvé valók vagyunk-e, vagy szemben állunk-e?

A «Magyar Néplap» nem vezér akar itt lenni, hanem csak tábor-gyűjtő. Mint a hogyan hájdanta a véres kardot hordták körül, mikor veszélyben volt a haza, úgy küldém én most közétek e kedves lapotokat: Harczra tüzeltek titeket, páros viadalra szólitalak benneteket. Mint a hogyan Lehel ösünk belefűtt kürtjébe és a hang nyomába honért küzdő bajnoksereg támadt, úgy üzenem én most nektek a «Magyar Néplap» által, hogy karotokra, erőtökre, szivetekre, volna szükség a hazának. Támad-e hangomra vajjon bajnoksereg? Avagy azt kérditek: hol az ellenség? Azt kérditek: kik ellen induljunk?

Jogos a kérdés. Helyén a felelet.

Hol az ellenség? Mi körünkben. Itt jár-kél köztünk. Báránybörben farkas. Nevén nevezem? Megrándul az ajkam, elszorul a torkom. De csak megmondom: *Megeszi a magyar a magyart. Föl-faljuk mi katolikusok egymást.* Ez az ellenség.

Ez ellen indulunk. Rákfenéje a magyar nemzet testének, hogy csupa pártszempontból képes egymásnak nyakát szegni. Pedig nekünk olyan nagyon-nagyon szükségünk volna mindannyijára! Megbomlott a béke köztünk azon a kérdésen: «melyik párthoz tartozik kend? Ha az én pártomhoz szegődik, akkor jó magyar, akkor igazi katolikus; ha más pártba sorozódott be, akkor gyehennára való, bár egyébként istenfélő, templos, adakozó, jótékony, szives, nyájas, áldozatos volna is a szive gyökeréig!» Hát így beszélni:

vétek, hazaárulás és Krisztustagadás. «Szeressétek egymást és legyetek mindnyájan testvéreim!» ezt parancsolta meg Jézus és bárki mást hirdet, nem barátja Neki, sem a hazának, sem a magyar nemzetnek! Mert a jószándék mindig nagy becsben állott az Ur előtt és ember fölött ítélkezni, azt magának tartotta meg az Isten.

Nos, mi békét akarunk a magyar katolikuskörében látni. Legyenek egymásnak hü kezestársai, hogy aztán dolgozni tudjanak egyesült erővel a hazáért, a katolikus szent anyaegyházért!

E békének és annak a harcznak az igazi ellenség ellen lesz szócsöve ez a kis «Magyar Néplap» a jövőben! A ki megérti annak a békének nagy hasznát, annak a harcznak végtelen fontosságát, az egyformán lelkes bajnokságunk lesz akkor is, míg a békét műveljük és azután is, a mikor majd hadba indulunk. — Mindenkor egyformán egész szívvel fog ragaszkodni a magyar középpárthoz, mely egyesíteni akarja az összes magyar katolikuskörét, mert csak és csakis az összes magyar katolikusok együtt tehetnek valamit, érdemeset, áldásosat a hazáért!

Buday.

Férfiak kellenek

Az emberi nem boldogságának eléréséhez, biztosításához. A századhajnal népe nyomorult. Nemesak a társasági nyomor sulya nehezedik rá, nagyobb ennél az erkölcsi nyomor, melybe sülyedt. Az átlagembernek, a nép zömének nincs magasabb vágya a jó életnél. Ha máról holnapra kenyere, ruhája van, ha feje fölött tetőt talál — elégedett. Erkölcsileg vágytalan, közönyös, nincsenek eszméi. A közöny pedig nem boldogság.

De hányan nincs még ennyi oka se a megalégedettségre! Hány ezer ember nélkülözi az elegendő kenyeret? Hány ezernek nincs biztos hajléka? Ezek még a földi jóléttől is elestek. Ám ezek megnyugtatóására ott volna az örök Isten örökérvényű ígérete: Teremtettem számodra egy jobb hont is, melyben elhelyezni akarlak! — ha hinne benne, ha törtetni tudna feléje, ha küzdeni tudna érte. De ő nem hisz, nem bizik Urában, nem is ismeri, vagy nem jól ismeri, nélküle él, néha tagadja is. Mi azt mondjuk rá, hogy oktalan ember az ilyen és szánalomra méltó szerencsétlen.

Elenyésző kevesen vannak, de vannak, a kik a nép ez erkölcsi nyomorát fájó szívvel nézik és megszüntetését óhajtják. Azonban a pusztá óhaj nem változtat semmit; az eredmény a munka bére. De mert kevesen vannak, társakra van szükségük. Honnan toborozhatnók e segítő társakat, honnan vehetnők a munkásokat egyebűn, mint a katolikus egyház férfi hiveiből. De hangsúlyozva — csakis a férfiak közül. Mert ilyen nagy munkához férfiak kellenek.

Nem mindenki férfi, a ki mentét hord és nadrágot visel. Oh nem! Férfinak született ugyan, de még nem bizonyos, hogy azzá is vált-e? Ki a férfi? Férfi az, ki hinni tud; férfi az, ki imádkozni tud; férfi az, ki küzdeni tud.

A kik az emberiség boldogsága ellen törtek, fején

találták a szöveget, midőn fejszéküket legelőször a hit élő fájára tették. Hit nélkül nincs férfiasság, nincs emberség. A hatalomért mindent föláldozni kész hamis népvézérlétek pedig senki sem áll annyira utjában, mint a valódi férfi. A hit ad az erkölcsnek alapot, támaszt. — A rossz akarat tehát a hitre tör, mert az erkölcs bántja őt, háborgatja őt, akadályozza őt. A szociáldemokrácia csak hitetlen (tehát züllött) néprétegben tenyész, azért törnek ezek az emberek már a gyermek, az ifjuság hite ellen. «Valószínűleg tudd a népet, akkor elégületlen lesz és bizni fog benned»: ez a szocialista káté első alapigazsága.

Férfiak, higgyünk!

Férfi az, ki imádkozni tud. Az istenimádás nemcsak fohászkodásokból áll, hogy «Uram! add ma ezt, Uram! holnap meg azt.» Az istenimádás = élet. A holtak nem imádkoznak és a ki nem imádkozik, az se él. Noha lélegzik, táplálkozik, még se él. Eszmevilága vagy kihál, vagy kalandorokból népesedik be. Gondolatai csak szertelenek lehetnek. Az elmét és szívet, a gondolatot és érzést semmi sem képes fegyelmelni, hanem csak az istenimádás. Az imádság és vele összefüggő jó cselekedetek megóvnak a bűntől, a haláltól. A ki imádkozik, az férfi. Az ellenség ebben is eltalálta legkönnyebb útját az ő céljaihoz. Gúnytárgyává teszi az imádságot, hogy megfoszssa az emberiséget a baladás, az értelmesedés, a fölvilágosultság, az önállóság alapjától. «Szoktasd el a népet az imától, akkor búta marad és hinni fog neked»: ez a szocialista káté második alapigazsága.

Férfiak, imádkozunk!

Férfi az, ki küzdeni tud. Nem verekedni, nem vért ontani, hanem küzdeni észszel és szívvel az esztelenség és szivtelenség ellen. Mert ez a kettő jellemzi az ellenünkbe álló hadat. Vagy nem látja, minő romlásba dönti a népet — akkor esztelen. Vagy tudja és még is teszi — akkor szivtelen. Küzdenünk kell ellene nemes hévvel, szívós kitartással, értelmünk egész sulyával, szeretetünk egész melegével. Föl kell tartóztatni a romlás árját — ha kell öntestünkkel. Minden hithű katolikus férfi legyen egy-egy szikla, melyben akadályra találjon ez a hömpölygő piszkos áradat. Férfiak! tanuljunk, hogy okosan harcolhassunk. Buzduljunk, hogy sikert arathassunk. A szocializmus hada számban erős, álljunk vele szembe ugyanannyian. Nem elég, hogy te ne légy szociáldemokrata, de kell, hogy ellensége is légy. Nem haragosa, hanem küzdő ellenfele. Az isteni világrend ellenségei szoktatták el a népet az önmagáért való tisztességes küzdelemtől. A nép többsége nem tud, nem is akar önmagáért, önhasznáért, az utódja javáért küzdeni, hanem mindent az ő apostolaitól vár. Itt már beteljesült a szociáldemokrata káté harmadik alapigazsága: «Tunya néppel boldogulsz csak, az rád bizza magát». A szocializmus az ő elfajulásában (az anarchia) jót nem czéloz, nem is czélozhat, hisz első sorban a nép Istene ellen emeli fejét, a ki maga a legfőbb jószág. A népet minden kincséből kiforgatja, midőn vallását rabolja el. Mit adhat érte? Semmit, mert semmije sincs, és Istenen kívül az egész világban sincs semmi. Ígérete hazug és tartalmatlan. Férfiak! ne hagyjuk magára a népet, a mi szeretett népünket. Hanem álljunk érte a sorba, fegyverkezve zárt, tömött, egyakaratu sorba!

Férfiak, küzdjünk!

Vasárnap.

Vasárnap az Ur napja! Nem, a mi szabad tulajdonunk. Minden valamire való katolikus számára ez a nap az istenszolgálat, a nyugalom és tisztességes üdülés napja. Némely szabad elmék ezt a napot is munkára használ-

ják vagy kizárólag léha mulatozásra sokszor kicsapongásra, bűnre. Ábrahám a Santa Clara, a híres bécsi népszónok már 200 évvel ezelőtt pálcát tört ezek fölött és bizony darabos módon:

«Enyém a vasárnap.» mondja az ördög, «mert legtöbbször mi más az, mint a bűnnek napja? Noha az Isten ezen a napon teremtette a világosságot: én éppen e napon veszem el a legtöbb ember szemévilágát; noha Jézus e napon született és feküdt az emberek üdvéért barmok közé az istállóban; én mégis meg tudom érni, hogy a legtöbb ember éppen e napon él úgy, mint a barom; noha Krisztus e napon támadt föl dicsőségében: a legtöbb ember e napon hal meg halálos bűnében örökre; noha az Ur e napon küldé ki apostolait, hogy hirdessék minden népnek az evangéliumot; a legtöbben éppen vasárnap élnek és tesznek az evangélium ellenére; mert a legtöbb és legsúlyosabb bünt és vétet vasárnap követik el az emberek.»

Ugyanezt látjuk ma is kortársaink viselkedéséből. Hanem ennek ellenében Sweiczban egyesületet állítanak föl a katolikus férfiak a püspöki kar erkölcsi és anyagi támogatása mellett, melybe tömörülve síkra szállanak a vasárnapok megszenteltelenítése ellen. Az egyesület tagjai az alapszabályok által kötelezik magukat, hogy:

1. Minden vasárnap egy Miatyánkot, egy Üdvözetet és egy Dicsőséget imádkoznak az aznapi elkövetett bűnök engesztelésére.

2. Ha csak lehet, déleesti ájtatosságot végeznek.

3. Vasárnap fontos ok nélkül nem dolgoznak, sem nem dolgoztatnak.

4. Vasárnap nem vásárolnak.

5. Boltjukat vasárnap zárva tartják.

6. Vasárnapon tisztán világias jellegű mulatságban részt nem vesznek.

7. Szóval és tettel előmozdítják a vasárnap méltó megülését.

Az ilyen férfiak jó példát adnak, mely valóban követésre méltó. Elkerülhetetlen kötelessége minden keresztény katolikusnak, hogy vasárnap egy egész szentmise áldozaton jelen legyen és hogy a nehéz szolgai munkától tartózkodjék. E kettős kötelesség megszegésével nincs keresztény vasárnap. Hanem a fönti szabályok megtartásával elérjük azt is, hogy a vasárnap ne csak néhányaknak, hanem az egész hitközségnek, városnak, országnak valóságos istenes napja legyen, ünnepe a keresztény katolikus polgárságnak. Olvasóink bizonyára örömmel értesülnek arról, hogy a föntemlitett vasárnapi egyet megalakítására és életbe hívására már Budapesten is megindult a készülődés.

POLITIKAI HIREK.

Ujévi köszöntők. Régi szokás szerint az országgyűlési pártok ujév napján meggratulálják vezéreiket. Az üdvözöltek azután válaszolnak. Ugy a köszöntő, mint a megköszönő beszéd rendszerint bőségesen tartalmaz politikai kinyilatkoztatásokat. azért vár rájuk kíváncsian az ország. Széll miniszterelnököt Andrassy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf házelnököt Hódossy Imre köszönti föl. Mi, katolikusok legnagyobb érdeklődéssel, a miniszterelnök válaszában kívül, ifjú Zichy János gróf szavait kísérjük, ki nek fiatal de erős vállán összpontosul ma a katolikusok minden társadalmi törekvésének és haladásának gondja. Senkinek igazabb szívvvel nem tudnánk boldog és sikeres új évet kívánni, mint neki!

Főispánok változása. Széll Kálmán közel hároméves kormányzása óta a főispáni karban lényeges válto-

zások állottak be. Eddig harmincznél több törvényhatóság élére került új ember. A változások sorozata azonban még mindig nincs befejezve és — képviselői körökben elterjedt hírek szerint — a következő főispánok állása tekinthető alaposan megingottnak:

Rónay Jenő torontáli,

Kállay Zoltán hevesi,

Bornemisza Károly báró szolnok-dobokai,

Vay Dénes báró pozsonyi,

Török Zoltán nógrádi és

Beöthy László bihari

főispáné. E főispánok távozása már régebb idő óta elhatározott dolog, pusztán bizonyos adminisztratív szempontok késleltették eddig fölmentésüket. Az utódokat illetőleg még nincs semmi megállapodás. Bizonyos politikai körökben azonban föltűnést kelt, hogy a miniszterelnök újabban a közigazgatás és politika terén egészen idegen embereket állít a megyék élére és előszeretettel a bírói karból válogatja az új főispánokat. A miniszterelnök, ezzel azt akarja dokumentálni, hogy ő a főispánokban nem lát politikai eszközöket, hanem lelkiismeretes hivatalnokokat.

A horvátok fölirata. A horvát tartománygyűlés is elkészült már a trónbeszédre való válaszfölrirat tárgyalásával. Többek között ezt az okos mondást is belefoglalták: «Büszkén hangoztatjuk, hogy a szent István koronájához tartozó országok széjjel választhatatlansága nemcsak az állami alaptörvényekbe, hanem egész általánosan a horvát nép szívébe is be van írva!» Ennek így kell lennie is!

Karácsonyest.

Karácsony hétfőjén ért véget a bánat.
Levél jött: «Adassék jó édes anyámnak,
Faragó Pálnénak, szép Magyarországnak,
Jász-Kisér faluban, özvegyi sorsában.»

Szép, ősz öreg asszony kapja a levelet:
Messze idegenből fiától felelet.
Czirogatja szépen s tapintja: beh vastag!
Hála néked, Uram, hogy megérem adtad!
Szelid szeretet, gond lelkéből kiárad:
Mily sora van vajjon egyetlen fiának?

«Jöszte ide — mondja — Sári; lelke hugám!
Levelet irt Laczim, nagy levelet, úgy ám!»
Csinos cifra-lányfej e szóra bebukkan
És csicsergi: «Levél? No, lám, ugy-e tudtam?
Megálmodtam én ezt s hej, nem csal az álom!...»
«No csak olvasd, édes! No csak olvasd, lányom!»

Hát a nagy levelet fölbontja a kis lány
És olvassa szépen, cseng a hangja tisztán.
Az anya szívében kél-száll gond és remény:
Végig simit olykor kezével két szemén,
Máskor meg odakap dobogó szívéhez,
Hallgat, de az arcza megmondja: mit érez.

...«Mely üzött, vert eddig, sorsom talán megszán
— Igy a levél vége — s rám mosolyog eztán.
Kenyerem keresem bár sok verejtékkel,
Imádkozni azért mégsem felejték el,
Gyakorta elmondom azt az imádságot,
Melyre kis koromban tanítal, te áldott!

Karácsony közeleg, a szép örömnep,
Ragyogó képei lelkemben föltűnnek,
Gyermek valék akkor, ma embernyi ember,
Együtt valánk akkor, ma köztünk a tenger!
Ám azért a lelkem ott fog járni, tudom,
Nálatok, jó szülém s pajkos Sári hugom.

A Lacziból mi lett, otthon is lássák:
Karácsonyra küldöm, im, a képem mását.
Mégváltoztam, arczom megsem ismerik tán!
Elpirulva nézi a képet a kis lány.
És a szegény asszony elkéri a képet:
Hadd lássa, bár tudja, hogy a fia szép lett.

Jaj, de mind hiába nézi, nézegeti:
Világos nappal is setét van már neki!
Szemből kiapadt a fény immár régen.
Csak a köny maradt meg bánatos szemében!
Lám, pilláin most is két nagy könyesepp rezeg:
Keserű fájdalom hirmondói ezek!

«Öt éve, hogy ott künn a nagy világba van,
Nem tudja, szegény, hogy anyja világtalan...
És ne is tudja meg — suttogja magában —
Csak a szívét tépné, ezeryi bajában!
Jaj, micsoda balsors kegyetlen átka nyom:
Én édes, szép fiam, képed sem láthatom!»

Szól a szelid, kis lány: «No, ne sirjon, néni!
Van ám itt olyan is, a mit nem kell nézni;
Fogja csak, tapints, ő még ezt is küldte»...
«Mi ez? ... Az ő haja! Laczim egy kis fürtje!
Selymes göndör haja! Ismerem, ismerem.
Ó, ehhez van szemem, ezt látom. Istenem!...»

Karácsonyeste van, fenyőeskék ragyognak,
Kicsinyeknek öröm, boldogság nagyoknak,
Mert boldogság nekünk, ha zsvajog, örül
A víg apróság a karácsonyfa körül.
Bár ne lenne egy is, kis szegény, kis árva,
Ez ártatlan, édes örömből kizárva!

Szép, ősz öreg asszony ül kicsiny szobában,
Beragyog egy csillag, egyébként homály van.
Fény minek is oda? Ó neki nem kell fény:
Bűbajos ragyogás árad el a lelkén,
Attól, a mit most is kezeiben tart még
Egyikben a hajfürt, másikban az arczkép.

Amazt czirógatja, gyöngéden beczezi,
Emezt meg a lelke s nem a szeme nézi.
Oh, mert e szent estén fényes ám a lelke,
Anyai szeretet sugárral telt be,
S a mit e fény rajzol fiáról szívében:
Azt a képet látja ő most a kezében.
És mialatt nézi azt a drága képet,
Édes emlékekkel lesz a lelke népes:
Szoba közepében — mintha varázs volna —
Ott terem a fényes, gazdag karácsonyfa.

De zörren az ablak. Betlehemes csapat
Jámbor éneke kél a kis ablak alatt,
S zeng: Krisztus urunknak áldott születésén.
És folydogál a köny a jó asszony képén...

Mares Ödön.

Kilencz az óra.

I.

Már kívülről is, a platánfadarabokból olyan művészi-
szieszen készített kapu és kis ajtó mutatja, hogy benn
valamely különös család lakik. A tágas udvar egyik olda-
lán rózsafák és virágos ágyak, másik részen a háziállat-
ok helyei láthatók. És a míg amott a család lakóosztá-
lyai vovulnak el, itt a eselédség lakhatik. Amott az
örökzöld vén indái kopáron emelkednek, itt egyes cserjék
mintegy korlátot képeznek.

Minden helyen a tél csörgő esontkezének hatalmát
látjuk, decemberi zord napokat élünk. Csak a száraz
kórók és a fenyér elfonnyadt indái kergetik egymást.
határtalan tereken üzve, hajtva zugó szélről, a mely már
boszorkánytánczát lejt.

Itt e házban gazdag és művelt családnak kell laknia.

II.

A házigazda Simonyi Tamás. Régi nemes és vagyono-
s család gyermeke, szülői ének. Ő ura öröklött vagyono-
nának, mely összevissza mintegy hatszáz hold földre
halad, készpénze is néhány ezer forint, a melynek
egy részéből a szegényeket segélyzi, másik részét jótet-
tekre fordítja, a harmadik részt magánál tartja a netalán
beálló szükségések fedezésére.

Huszonnolcz esztendő korában szive szerelmé-
ből feleségül vette Dombay Laurát, az akkor 21 eszt-
endő, arczban igen szép, lélekben és szivben fenkölt
szellemű és gazdag leányt, a vármegye ünnepelet orvosá-
nak, Hollósi Lászlónak egyik gyermekét.

Két gazdag, két művelt, két ifju személy egybekel-
éséből talán szabad azt jövendőlnünk, hogy ők az élet
bármelyik útján is boldogok lehetnek. A szegénység, a
nyomor oda be nem kopogtathat. Boldogok lehetnek
mert műveltek, egymás gyöngéit elnézhetik, szépek is,
tehát az élet örömeit olyan sokáig élvezhetik.

És ha a hajlékba gazdag vagy szegény belépett, ott
a valóban igaz boldogság hű képét szemlélhette. De
szerette is e családot a város minden polgára. A férj
szive, a feleség kebele bármikor az első volt, a hol áldo-
zatot hozni kellett.

Mintegy csodálatos volt az a szeretet is, a mely a
házaspárt éltette. Szeretetük gyümölese a most 16 éves
László, a ki Budán gimnáziumi tanuló, ő a legfiata-
labb. Középső gyermek a 18 esztendő, ékes termetű,
szép arczu, szőke hajfürtökkel megáldott Hermina, a
kiről beszélnek, hogy egy ifju orvos, Horváth Ottó volna a
jegyese, valamire várakoznak husvétig és akkor házasa-
ságra lépének.

E családnál mindennap néhány ismerőst látunk;
boldogság, megelégedés honol itt, a hol pedig ez van, ott
minden megvan, mondja a nép. Pedig tévedtek. Mert ha
olykor-olykor hallgatjuk a szülők kínos sóhaját, a testvé-
rek hangos zokogását, kérdezzük: mi lehet e sóhajnak
alapja, miért ébred föl a zokogás?

III.

Ne bántsuk most még azt a sebet, a mely talán
behegedni készül, ne lépünk soha durva kezekkel ahhoz
a fölszentelt fájdalomhoz, a melyet a mi ajkaink igéi el
nem altathatnak, a mi könyeink be nem boríthatnak, a mi
segélykarunk be nem temethet. Ha azok, a kik e család-
nál régen ismerősök, ezeket meg nem teheték, mi ide-
genek, mit kereshetünk e szivgyászba öltözött családnál,

a hol tudományjal és pénzzel sem segíthetünk. — E gyász a kínos sóhajjal, e zokogás a mégis halotti csenddel; senkié, senkié, csak a szülők és a testvéreké.

És miért? Mert a szülők siratják élőhalott gyermeküket, a testvérek zokognak édes jó testvérükért.

De hát mi történt?

Átszellemült ajkakon, a szelid érzemények esőndes igém részvételtanúsító szemekkel lépjenek a jó szülőkhöz, az édes testvérekhez és ők karácson éjszakáján kilencz óraker elregélnek, mesélnek, elmondanak nekünk egy olyan történetet, a melynek hallgatásánál megreszket a márványsziv is, megindul az a teremő lélek minden hatalmában.

Igen, tehát karácsony éjszakáján, kilencz óraker.

Jól van. Megkérdeztem a keserv okát, megtalálom a gyász alapját, megértettem a sóhajokat és a zokogásokat. Tudom.

A szülőknek volt még egy, vagy talán van ma is... ah ez az utolsó öt szó!

És milyen értelmé van ez utolsó öt szónak, az az értelem tépi a szülők, a testvérek szívet.

De hogyan is volt? Igen, volt még e családnak egy leánygyermeké, az elsőszülött Mária, most 22 esztendő, a kinek kedvese a fiatal szolgabíró, Báthori Géza.

A gyermekek hü odaadással tisztelték a szülőket, bámulatos szeretettel szerették egymást, gondolnunk lehet tehát a szülők és testvérek bánatát, a mikor Máriát halottul, vagy a mi ennél keservesebb, élőhalottul kell tekinteniök. És e tudat volt az, a mely a szülők szívet tépte a sóhajokban, a testvérek szívében pedig az a zokogásban ébredt föl.

Mária is ékestermetű gyermek, megáldva ritka szép csengésű hanggal. Egy eszméje volt: színészpályán haladni, nem azért, hogy imádassa magát, hanem, hogy a természet és szép ajándékot, hangját megmutassa. A színészpályán nyerendő fizetése egy részéből föntartaná magát, a másikkal idővel e városban egy házat venne, a hol az a tizennégy koldus teljes ellátásban részesülhetne.

Tervét mindenki ellenezte, de ő arról le nem mondott, annak kivitelén titkon dolgozott.

Deczember hónap első napjain szülői és nővére négy napra, a mintegy kétórányi távolságban lakó beteg rokonhoz utaztak, otthon Mária maradt a cselédséggel együtt. És ő ezt az időpontot kiválasztotta. Már előbb összecsomagolt ruháit, ékszereit, emlékül kapott arany- és ezüstpénzeit magához véve, az est óráiban odaérkezett öreg férfinak átadta. A szobaleánynak meghagyja, hogy csak ide, e rokonhoz megy látogatóba, a honnan egy óra múlva hazajön és feltűnés nélkül, hétköznapi ruhában távozott.

Simonyi ur feleségével és leányával a mondott időre hazaérkezett és mit látnak, hallanak? A cselédség sir, jajgat, mert a kedves Mária kisasszony már két nap nincs itthon.

A szülők szívében most ébrednek föl a titkos sóhajások, a testvér kebeléből fölszakad a tépő zokogás. Keresik közelben, kerestetik távolban. Hetek mulnak, hónapok telnek, esztendők haladnak el. Mária nincs.

Hová mehetett, milyen terven dolgozhatik megölték, kirabolták, elrabolták, él-e, meghalt-e? Ilyen gondolatok ébrednek föl. De ime, ékszereit elvitte, több diszes ruhája hiányzik: e tettét előre megfontolta.

Hiába minden keresés, minden okoskodás. Csak sirás és jajgatás az, a mely e diszes házban honol. Jönnek kérdezősködők, vigasztalók, de hiába minden.

Igy mulnak a hónapok, megérkezett a szeretett fönséges ünnepe, a karácsony. Diszben áll a karácsonyfa,

diszbe öltözött vendégek vannak itt, de a mély bánat felhője borul mindenki szívére, hiszen e család gyászol, kéri az idő teljében megszületett Istenfiát, küldje el e zokogó szívekhez az örömek egy leghalványabb fénysugarát.

A jajgató szívekre gyógyítóanyag még nincs.

Kövessük Máriát. Tervét ismerjük, arról lemondani nem tudott. A világba menni annak megvalósításáért: elhatározta. E tervét a Bécsből hazánk e városába lakni jött nyelvtanárjának véletlenül néha-néha kiejtett utmutatása folytán akarta érvényesíteni.

Az est sötét óráiban a város végén részére készen álló kocsin Pestre érkezett, itt nem pihenve, vasuttal Bécsbe utazott, a hol lakásul olcsó árban hónapos szobát vett föl egy öreg katonaoermesternél, a ki eladó leányával lakott.

A két leány néhány nap múlva megszerette egymást, mindakettő művelt, beszélnek németül, francziául, a zongorajátékban jártasak. Máriának szerzett tanítványokat, utóbb egy előkelő társaságnál kedvesen csengő hangjával nyilvános föllépésekre is szerződötve lett.

V.

Máriára tehát a szerencsecsillag föltűnt. Jó atyát talált az öreg katonában, leányában pedig szerető testvért; fögondja lett, hogy a havonként nyert pénzösszeget megtakarítsa, mert tervét megvalósítani abból óhajtja. Testben ékesen fejlődött, szépsége emelkedett, hangja kedvesebb. Jöttek kérők, elutasította szerényen; jöttek tömjénezők, tagadólag felelt, mert tudta, hogy a lánynak egy kincse van, a gyémántnál is drágább tisztaság, ha ez elveszett, elbukott gyalázzal a leány.

Már négy esztendőt töltött a messze távolban és mert a terve kiviteléhez szükséges pénzzel még nem rendelkezett, annyi idő alatt bármiképen sem adott jelt magáról zokogó szülőinek és testvéreinek. De Mária is zokogott, tudta, hogy titkos eltűnésével bünt követett el, és tudta azt is, hogy jön idő, a melyben vezekelnie kell.

Az idő haladt az ő utján, így jött el az ötödik esztendő pünkösdi ünnepe, a mikor Mária kedves barátnője, Leonóra meghalt. Végső kérése az volt, ne hagyja itt öreg atyját, vigye gazdag szülőihez, a hol valamely állást majd elfoglal. Mária megígérte, ígérteét csókkal megpecsételte.

Jönnek az őszi napok. Mária és az öreg János bácsi a lakást fölmondják, butorokat eladnak, csomagolnak, utnak indulnak.

VI.

Simonyi ur csendes lakása ma olyan élénk. Megértjük, karácsony böjtje van ma; a város 14 öreg koldusa kap e nemes családtól ruhákat és lábbeliket. Diszbe öltözött vendégek is vannak itt, jöttek azért is, hogy a szomorú családot vigasztalják.

Esti hét óra. A diszesen kivilágított nagy teremben a vendégek, jobban mondva ismerősök. Folyik a társalgás, majd megakad; e titkos éjszakán született a világszeretet és világöröm szent hirnőke és ők, szülők, testvérek gyászkönyvet hullatnak.

E halotti csendben szól az orvos: «Katholikus hitből ered, a miket olvastam e mai titkos éjszakát illetőleg, ugyanis a jólelkűek hallják, hogy Urfölmutatáskor az állatok megszólalnak, ugyanekkor a föld ott megreped, a hol kincs van elásva, ugyanekkor jámbor lélekkel a patakából vizet merítve, az átváltozik vörös színűvé és ihatóvá leszen, e misén a luczaszéken ülve, beszélni lehet az ördögökkel».

És szól Laura nővére: «Kezdetet nem ismerő jóságos Isten! gyermeked, e világ megváltója, az idők teljében e titkos éjszakán született, ezt arkangyal hirdette a három pásztornak, a csillag pedig Kelet három királyának. Hanem e királyokból, de a három pásztorból egyiket küld a felhő gyöngye szárnyain a kesergő családhoz, add vissza nekik, nekünk Máriát».

Tovább nem szólhatott. A zokogás hatalmasabb. Nyolcz az óra. Simonyi ur bevezeti vendégeit könyvtárába. Itt van ismét fölállítva a drága, díszes karácsonyfa. Betlehem, ajándékok. Beléptek.

«Mária» kiált föl Hermina és eszméletlenül esik anyja karjaiba. «Mária, édes nővérem, hol vagy, élsz-e, sirban pihensz-e, talán nyomorral küzdesz, talán zokogsz. én pedig örvendek? Mária, kedves Mária, jöjj el a sirhalom borzasztó hatalmából, jöjj hű kebelemhez, szakaszd

Beszéljek még tovább? Tudtok mindent, az a nő az elveszettnek hit gyermek és testvér, a katona pedig Mária volt házigazdája. Oh boldog éj e sötétség, ma véget ért a szenvedés, a világ szent Megváltója itt is hirdet ma örömet, mert ez titkos éjszaka.

Elküldte a született Istenfia e kedves családhoz a pásztorok egyikét, a ki visszahozta az elveszettnek hitt ékes életvirágot az ő méltó helyére. Igen, kilencz óra.

A fekete nyúl históriája.

Nagy, fényes karácsonyesték voltak azok valamikor otthon, a faluvégi ódon kőházban.

Minden ragyogott, tündöklött a tágas ebédlőben, de

Örökös karácsony.

ki szerető szívemet, vidd el ezt magaddal, azzal a te édes Herminádat is».

Talán a bős halál tombol itt most, mert e csend riasztó. Zokogás és köny, ezek beszélnek.

Az üvegajtó megnyílik, Simonyi ur inasa a szobaleánnyal belépve, szól: «Nemzetes és vitézlő uram! Távolból kocsin két utas ide érkezett, az egyik öreg katona, érdemrenddel és karddal, vele egy bebukolt nő, kegyességétől bebocsátást kérnek. Várjuk parancsait».

A háziur szól: «A kocsiról, lovakról gondoskodjál, a jövevényeket úgy, a mint öltözve vannak vezessétek ide hozzánk. Induljatok».

Az óra kilenczet ver. Megnyílik az ajtó, a benlevők figyelnek. Egy öreg katona lép be, jobbján fátyolozott nő, balkeze a kardot szoritja.

Ismeretlenek a beléptek? Csak az egyik.

«Anyám, atyám, Hermina», kiált a belépett nő és Hermina nyakába borul.

legjobban a mi ártatlan, vidám gyermekszemeink, a melyek még akkor nem ismertek könyvet, bánatot.

Mielőtt az epedve várt fácskát meggyújtották volna, édes apám mindig így kiáltott be a gyerekszobába:

— Imádkozzatok fiuk, mert mindjárt jön a Jezuska... aztán pedig elmondom a fekete nyúl históriáját.

Minden karácsonykor elmondta, mintha naiv, hívő lelkeinkbe jó előre el akarta volna hinteni a vallás malasztját, a mi nélkül összeroskadna gyarló halandó voltunk az élet temérdek szenvedése alatt.

*

Nagy oligárcha, szenvedélyes, vad természetű ember volt néhai jó Vay László uram, elmúlt ködös századokban ura Vajának, ott a messze Nyírségen.

Dölyffel töltötte el a tudat, hogy ezt a darab földet, a melyen álmhozóan bólingat a fehér héjju nyír, a hol a mérföldekre terjedő zombék mintegy biztos szigetbe

rejti török-tatár elől, semmiféle királyi donáció nem jutatta kezére.

Első őse szerezte, a ki a Tanaisz folyó mellől jöve, a dalás Hunor és Mogorral, a kit a csodaszarvas vezetett be Bereg földjére új hazát alapítani. Zsarnoka volt jobbágynak, eselédei rettegtek és ha szemöldökét összeránczolva, fekete lován végigléptetett a falun, keresztet vetett magára a pór.

Vay Lászlót soha senki sem látta mosolyogni.

Szép arcát valósággal félelmissé tette örökös komorsága és a környék lakói, télen a padka köré gyűlve, akárhányszor suttogták, hogy a sátánnal ezimborál.

Nem mosolygott talán még szerelmes asszonyra sem soha, nem járt az Isten házába és ha eselédei ünnepi alkalmakkor a vár kápolnájába gyülekeztek, boszusan, foghegyről mormolá:

— Templom meg pap, csak a buta parasztnak való!

Udvári lelkésze, a jó páter Domonkos sokszor intette, ne legyen olyan gögös, oly konok, mert — úgy mond — nincs mit bizni földi szerencsében és Isten keze mindenkit elér. Vay László rendszeren kinevette a pátert és csak még dőlyfösebb volt nagyvilági javai és földi hatalmában.

Főmulatságát a vadászat tette. Legjobban illett ez rideg, zárkózott természetéhez, és néha napokig elbolyongott a Nyír vadvizes tanyáin, lesve a vadludat, a fölpülő büszke kócsagot.

Egy ízben, éppen karácsony najára virradtak, mikor belépett a nagy urhoz Petneházi István, ifju nemes apród, jelentve, hogy óriás fekete nyulat láttak a kerülok.

Vay László szeme megvillant, az a furcsa, vad, keresztbe villámló szem, aztán harsány hangon kiáltott ki a tonácra.

— Illés... Gyárfás, ti kutyák... merre vagytok, azonnal elő a lovmat.

Lágy, hófehér pihék szállingóztak a levegőben... enyhe idő volt kint és a nagy, puha csöndben ünnepiessen, áhítatot gerjesztve szólalt meg a vár kápolnájának harangja.

Petneházy István keresztet vetett magára, majd félénk, remegő hangon jegyezte meg:

— Nagyuram, a csatlósok mind a templomban imádkoznak, karácsony első napja van ma.

Vay László éktelen dühre fakadt.

— Ostobaság... Hivd őket azonnal. Nekem a fekete nyul kell... akarom, és a én akaratom előbb jár a Isten akaratánál.

Az apród halotthalványan sietett a templomba.

Éppen Ur fölmutatása volt. Az egész várbeli népség térdre hullva, áhítatos mély csöndben, földre hajtott fejével fogadta a Szentség fölmutatását.

Petneházy kihivta a sorból a két csatlóst, a kik rettegve a dőlyfős oligárcha bösz dühét, hanyat-homlok rohantak az istállók felé.

Alig telt el néhány pillanat, Vay László lova, az óriás fekete mén, ott állt fölkantrózva a vár udvarán.

Döngő léptekkel jött a nagyur, homloka még sötétebb volt, mint rendszeren, és az orrtőig kidagadt két vastag ér veszedelmes heveséggel lüktetett.

— Uram, ne kísérsd az Isten! — szólalt meg egyszerre egy hang mögötte.

A vad férfiü dühösen tekintett hátra. Ki meri őt zavarni mulatságában...

Domonkos volt, az udvari pap, a ki miséjét végezve, karingben, kezében a szent kereszt jelével állt elébe:

— Ne kísérsd ezen a napon, ne indulj vadászni. Add meg az Istennek is, a mi az Istené.

— Papolj jobbágymnak! — dörmögött Vay László

a papra, aztán nyeregbe pattant és mint a zivatar, nyargalt ki vára udvarából. Gyártás meg Illés, a két csatlós a lihegő, nyelvüket öltögető kutyákkal nyomába.

Vágtatott, véresre sarkantyuzva nemes ménje bordáit, a melynek orrlyukaiból már a párával vegyest szakadt a tajték.

— Hajrá, hajrá — kiabálta a vadászszenvedélytől elfulladt hangon Vay László, míg kutyái csaholya, irtózatoss vonitással száguldottak a fekete nyul után. Már-már elérték, mikor — mintha csak a föld nyílt volna meg, lovas és ló egyszerre tűntek el a csatlósok szemei elől. Gyárfás remegve kapta össze kantárszárát és megállt, halálra vált pájtásával együtt.

— A sátán volt a fekete nyul és ime, elvitte a nagyurat istentelenségei miatt! — szólótt végre, magához térve a rémülettől.

Lassan, mintha halotti torba mentek volna, léptettek vissza a várba a csatlósok, a hol elmondták a rémes esetet.

Gróf Vay Sándor.

A külföldi magyarokhoz!*

Ti, kik távol az édes hazától, idegenek közt élve keresitek meg a mindennapi kenyeret, csak testszerint nem vagytok körünkben. Lelketek mindig, avagy legalább legtöbbszörre itt lakik miközünk, az ősi haza táján, hol szülőtök utánatok sir vagy tán már porladozik is, hol testvér, atyafi, jóbarát sokat-sokat emleget titeket. Ti pedig boldogok vagytok, ha legalább hirt vehettek felőlük. Lássátok, itt ez a kicsi «Magyar Néplap» hirt vinne nektek a hazáról, sokszor a falutokról is, néha még az ismerősökről is.

Járassátok hát! És hogy ezt könnyebben teshessétek, hát olcsóbban kínáljuk nektek ezentulra, mint volt az áruk eddig. A «Magyar Néplap» előfizetési ára itthon 4 korona egy évre, ti még adjátok hozzá azt a pár fillért, a mivel a postai szállítás többbe kerül hozzátok. Nem sok az! — Németországba hetenkint 1 fillér, egyebüvé akár Amerikába is, hetenkint csak 3 fillér. Így számotokra a «Magyar Néplap» előfizetési ára ezentul egy évre:

Németországba 5 korona (eddig 6 volt).

Európa többi államaiba és Amerikába 7 kor. (eddig 8 volt).

Azt akarjuk, hogy minél könnyebben teljék ki zsebetekből egy valamire való katolikus magyar hetilap ára. Vegyétek hát szívesen ezt az áldozatkészségünket és járassátok a «Magyar Néplap»-ot. Ha magatokban nem gyöznétek, hát többben hozassátok meg közös költségre.

Hazafias üdvözlettel

Buday Aladár, szerkesztő.

* Itthon lakó olvasóinkat szépen kérjük, hívják föl külföldre szakadt ismerős honfitársaik figyelmét a «Magyar Néplap»-ra. Jól fog nekik esni egy pár magyar szó hetenkint, ott a messze idegenben.

UJDONSÁGOK.

Rendelet a kivándorlási ügynökök ellen. Panaszt tettek a kereskedelmi miniszternél, hogy bizonyos Meiszler F. nevű brémai bankház kivándorlásra buzdító nyomtatványokkal árasztja el az ország egyes részeit s hogy ügynökei révén jutalommal kecsegteti a vidéki postamestereket, ha a kivándorlóknak azt az utbaigazítást adják, hogy bizzák magukat a nevezett brémai czégre. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, a melyben meghagyja a posta- és távidahivatalnokoknak, hogy a kivándorlásra csábító nyomtatványokat kobozzák el, a jutalmat ígérő ügynököket pedig jelentsék föl. Így a helyes! Ne ámitgassák, ne hitessék a népet.

Emberi és állati tuberkulózis. Végre eldőlt az a sokat és sokáig vitatott, rendkívül fontos kérdés, különbözik-e a tuberkulózis, ha az emberben és az állatban lép föl. Egy fiatal amerikai orvos, Barnay dr. megpróbálta a dolgot és beoltott egy King nevű kisasszonyt marhatuberkulotikus bacillusokkal. A kisasszony ettől tüdővészbe esett. Daczára annak, hogy a kisasszony maga ajánlkozott a fenomenális kísérletre, az orvos ellen megindították a büntügyi eljárást.

Drága ereklye. Batthyány Lajos grófnak, az első magyar miniszterelnöknek volt egy kedvenc rózsafüzére; ezüzt a láncza, gyöngyház a keresztje, piros granát a szeme. Vértanu-halála előtt, Vécsei Károly gróf nejeinek hagyományozta, a ki mindmőstanig őrizte. A minap az özvegy grófnő magához kérte Szentkláray Jenő temesvári apát-kanonokot és neki ajándékozta a drága ereklyét, miközben így szólt. «A sir szélén állok. Arra kérem, őrizze ön tovább ezt az ereklyét, mely nekem 50 év óta legfőbb drágaságom.»

Montevideóban meg kell állni. A kik a délamerikai Chilebe vándorolnak ki, azok rendszeren Genuában szállanak hajóra. A pénztárnál egész utijegyet kapnak, illetőleg az egész utra szólót, a hajó azonban csak Montevideoig megy. Ott partra teszik az utasokat s azok aztán várhatnak, a mig olyan hajó jön, a melyik tovább viszi őket. Nyolcz-tíz nap is beletelik a várakozásba s azalatt a tulajdoni részben szegény kivándorlók vagy éheznek vagy föleszik a pár krajczárjukat. Ezt a belügyminiszter adja tudtára mindazoknak, a kiket illet — és pedig a sajtó útján. Kevesen olvasnak azok közül lapot.

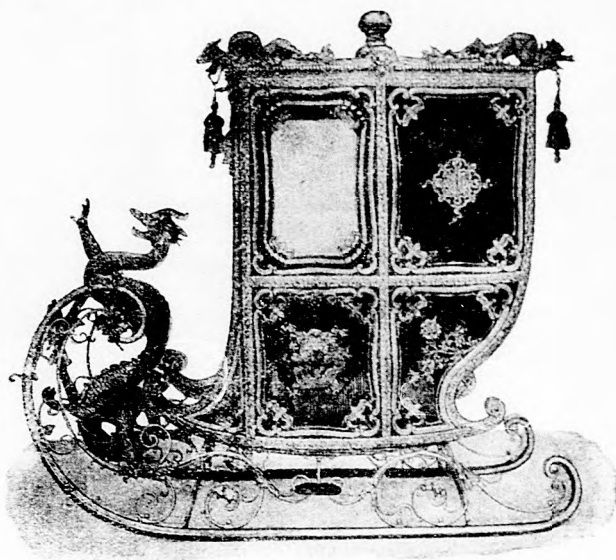
Milliomosból koldus. Altonában a minap kabátlopásért elfogtak egy koldust, a kinek rendkívül érdekes multja van. Berlinben született s egyetlen fia volt Görkus gyárosnak, a kinek körülbelül husz évvel ezelőtt Berlinben virágzó üzlete volt. — A milliomos atyának halála után az egyetlen fiu vette át az üzletét, de oly fényűző életet élt, hogy már néhány év múlva csődöt mondott. Atyjának egy régi barátja foglalkozást akart adni neki, a melyből kényelmesen megélhetett volna, de Görkus elutasította az ajánlatot és Amerikába ment. Nemrég visszajött Németországba; szegényen és teljesen elzüllötten tengődött egy ideig, a mig végre börtönbe került.

Segíts magadon! mondotta Chirow város község-tanácsa és úgy is tett. A városháza még a jobbágyág idejéből való volt és a földesur tulajdonát képezte. A földszabadítás után is azé maradt. A tanács busás pénzen is meg akarta venni, de a makacs földbirtokos csak nem adta. Akkor a tanács építettett egy utat, a saját telkén, de úgy, hogy ezáltal a régi városházát minden oldalról befalazta. A földesur most nem tud a saját házába jutni, mert az új városháza udvarán át tilos a járás.

Karácsonyi szivárványt láthattak e héten Nagy-Szent-Miklós lakói; déltájban tünt föl és jó negyed óráig maradt az égen.

Sztrájk a diósgyőri állami vasgyárban. Mult hét szombatjának estéjén 600 hengerlő-munkás azzal köszönt be Markup gyári igazgatóhoz, hogy ők többé nem dolgoznak. Miért ez az elhatározásuk, vagy hogy mi kifogásuk van, arról egy szót se szölkak. Eltávoztak.

A czár szánja. Mig nálunk el-elmulik a december a nélkül, hogy tél volna, addig Oroszország tágas mezején teljes, erős tél uralkodik. Lábnyi magas hóban járnak ott az emberek; ők persze jobban megis szokták már ezt a nagy havat. Az oroszoknak sóhajtása is így hangzik: Ah! mit ér az élet, ha hó nincs? No, az idén van elég. Gázolnak is benne — a szegények. Mert a módosak ott is inkább ülnek, mint járnak. Szép szánokba ülnek s azzal vonatják magukat utjokban. Az orosz czár és felesége számára legujabban készített díszes ünnepi szánját ábrázolja ez a kis kép itten. Ezen járnak nagyobb ünnepeken a templomba és más ünnepélyekre.

A czár szánkója.

Vudy Antal apát halála. Benne a esanádi egyházmegye egyik legnépszerűbb papja hunyt el hétfőn délben egy óraker Temesvárott, hol a gyárvárosi plébániát vezette 30 éven át. A 67 éves buzgó öreg pap e hó elején torokgyíkot kapott és mikor a veszélyes kórt erős természete valagyan leküzdötte, akkor halálra benuult a szíve. Buzgó apostoli működését sok izben részesítette elismerésben a király, a ki 1891-ben apáttá is kinevezte. Munkájának legszebb eredménye a temesvár-gyárvárosi új plébánia-templom, melyet nemrégiben adhatták át az Úr szolgálatára.

Koresmárosok iparendedélye. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy azok a koresmárosok, kik élelmiszerek árusításával is foglalkoznak, *iparendedélyt* kötelesek váltani. Az erre való határnap e hó vége. Addig a folyamodvány, illetve bejelentés okvetlen átnyujtandó a községi előljárásnál.

Ellopott juhnyáj. Jassenova helységben Martinovics gazdának 31 juhból álló nyáját e hó 17-én elhajtották, mig a pásztor aludt. A csendőrség a tetteseket 8 nap alatt kinyomozta. Martinovics a nyáját hiánytalanul visszakaphatta.

Gyümölcstermelők figyelmébe. Darányi földművelési miniszterünk egyszerű nyelven irt füzetet iratott, mely a szorgalmas gyümölcstermelő-munkásoknak nagy hasznukra van. A mű készítője kiválóan jártas a gyümölcstermelésben és különösen gondot fordít arra, hogy ezt a könyvet a felvidéki népek között elterjesztesse,

mivel itt e nagy haszonnal járó gazdasági foglalkozást elhanyagolják. Éppen ezért a szerző művét tót nyelvre is lefordította, népszerű miniszterünk pedig gazdasági egyesületek útján ingyen terjeszti.

Magyarok Krügernél. Több magyar a közel napokban Krüger, a bürok elnökét megfogja látogatni. Új év elején szándékoznak elutazni.

A vonat elé feküdt. Borbély Miklós 76 éves volt sárvári tanító az állomás mellett a vonat elé feküdt, de a vasúti alkalmazottak még idejében elvonszolták a halálra szánt öreget a sinekről.

Az ital áldozata. A Szigetvártól félóránnyira levő csárdában a napokban Tischler hársfapusztai lakos egy ismeretlen emberrel idogált. Este részegen távoztak el. Tischler elhagyta társát, a kit reggel a turbeki kápolna mellett megfagyva találtak meg.

Égiháboru karácsonykor. Ritka természeti tüménynek voltak vasárnap este szemtanúi a budapestiek. Este nyolcz-egyegyed, kilencz óra között elkezdett villámlani, majd tompa dörgés hömpölygött végig a város fölött s néhány perc múlva nehéz, nagy csöppekben megeredt az eső, hogy pár perc alatt hatalmas zápor paskolja végig a fővárost. Valóságos juniusi zivatar volt. Ömiött az eső s ugyancsak szaporán villámlott.

A Maros hajózása. A földmívelési miniszteriumnak mezőgazdasági osztálya e heti ülésében Hieronymi Károly v. b. t. t. a Marosról tartott előadást és azt sürgette, hogy ezt a lövizü folyót minél előbb hajózhatóvá kell tenni, valamint az e célra szolgáló arad-temesvári csatornát is hamar meg kell építeni. A bemutatott terv a szakkörök tetszését nagyon megnyerte.

Kis-Komlós kutja. Éveken át hiába költötte pénzét ez a derek község arra, hogy elégséges és egészséges ivóvizet kapjon. Végre most Rittchen Ferencz kutmesternek sikerült 220 méternyire lefurnia. A nyilásból üdítő friss viz csordult fölfelé és azóta perczenkint 45 liter jó vizet kapnak az új ártézi kutból.

Vigyázatlanág áldozata. Németh János Bácsföldvár közelében, a szállásokon lakik s e miatt, mivel a környéken gyakori a tolvajok garázdálkodása, megtöltve késszen tartotta fegyverét. Távol létében idősebbik fia magához vette apja fegyverét és időtöltésből verebekre lödözött. A fegyverrel banni nem tudó Károly azonban tévedésből 12 éves öcscsét, Józsefet lötte meg, a kinek a golyó arczát roncsolta össze és fél nyelvét kiszakította.

Ravasz szélhámos letartóztatása. Tavasszal Kemény Izidor egy berlini kereskedőt azzal hitegetett, hogy állítólagos miniszterünknek leányát az ő közvetítésével feleségül kapja abban az esetben, ha neki jutalmul 600 márkát jnttat. A szélhámos csaló, hogy áldozatát még jobban megszarolhassa. Karlsbadban állapította meg a találkozás helyét s ott egy fővárosi énekesnőt mutatott be neki. A kereskedő, mivel föltűnt előtte a leány gyanus magaviselete, Budapestre jött s miután a valótlanságot ujabban kiderítette, Keményt letartóztatta.

A nyomor áldozatai. Rott nevű fővárosi ügynök seholy sem kapott foglalkozást, nem kereshetett, nem volt kenyere, családjá nagy nyomorba jutott. 6 és 4 éves fiacskája hirtelenül megbetegedtek. A hívott mentők mérgezési tüneteket észleltek rajtuk, a mit az idézett elő, hogy a gyermekek éhségük csillapítására akáczfának a gyökerét rágtak, s levét kiszívták. A szegény gyermekek, míg a mentők ellenméreggel a bajt csillapították, iszonyu kinokat állottak ki, s csak nagy nehezen lehetett őket visszaadni az életnek.

Furdalta a lelkiismerete. Toma Nikita erdőőr Bálán Aninil vadorzóval találkozott az erdőben. Mikor Balánt igazolásra fölszólította, a vadorzó fegyveréhez

nyult, s lelövessel fenyegette az őrt. Toma Nikita azonban megelőzte őt, s mielőtt Bálán a puskáját használhatta volna, az erdőőr lövése szíven találta. A vadorzót azután elásta a földbe, s azután hazament. Otthon nem nyughatott meg, furdalta a lelkiismerete. Följelentette magát.

Villámlás decemberben. Törökkanizsáról értesítettek, hogy ott 15-én sűrű villámcsapás hasította keresztül az égboltozatot. A szokatlan tünenémny többször ismétlődött, miközben kellemes, langyos szél fujdogált.

Hirtelen elhunyt kised. Liptai Istvánné tojást vitt a debreczeni vásárra, Kéthetes gyermekét is magával vitte s mig kinálgatta a tojást, a csecsemőt ölében ringatta. A gyermek eleinte csendesesen maradt, bámult a világba, azután keservesen elkezdett sirni. Anyja sokáig beczézte, csitítgatta a kicsit, azonban minden hiába volt. Később magától hirtelen elcsendesedett, s azután nyugodtan maradt, anyja pedig gondtalanul kinálgatta a tojást. Mikor mindent jó áron eladott, abban a meggyőződésben, hogy gyermeke elaludt, egyéb teendőkhöz látott. Nagy örömeire szolgált, hogy kis csecsemője nem háborgatja. Hogy örömeinek kifejezést adjon, lehajolt s megcsókolta gyermekét, kinek lelke ekkor már az angyalokhoz szállt. Képzeltetjük az anya rémületét, mikor gyermekének jéghideg arczát csókolta meg.

Missió Pápán. Pápán, hol 1898-ban tartottak szent missziót, azt a mult héten megnyitották *Kriszt Jenő* plébános kezdeményezésére a róm. kath. nagytemplomban. december 4-től december 13-áig két Jézus-társasági atya, névszerint *Midlinszky József*, a pozsonyi és *Tamás János*, a kapornaki rendházból a hívők rendkívüli érdeklődése mellett prédikált.

Tagadhatatlan dolog, hogy a munka értéke nem annak mennyiségétől és még kevésbé a munkásság időtartamától függ, hanem inkább attól, hogy miképen lett az elvégezve. Maga a legméltányosabb és legigazságosabb becselő, Krisztus Urunk is, erre látszik utalni, midőn példabeszédének munkaadójával a nap különböző szakában munkába fogadott béreseinek mégis egyenlő béreösszegeket szolgált ki.

Jezsuitáink áldásos munkásságán is csak ezen mérleget szabad alkalmazni, mert néhány nap alatt a hívőket kiverték abból a lelki lethargiából, melyben már évek óta feküdtek. Közel 3000-en járultak az Úr asztalához, elvégezvén előtte a szent gyónást. Az egész idő alatt a szentbeszéd idejében a terjedelmes templom ajtatos hívőkkel zsufolva volt. Maguk a szentbeszéd, melyeket a hívők foglalkozására való tekintettel, a kora reggeli és a késő délutáni órákban tartottak, egyszerű, de szívhez szóló módon lettek tartva, úgy hogy abban az egyszerű hívő épp úgy, mint a tudós tanár talált épületet és megszívlelni valót.

Lehetetlen volt ezeket elhallgatnunk, midőn oly kimagasló alakok, oly kiváló személyiségek nyilvános működési körére akartuk az olvasóközönség figyelmét fölhivnom, kikre ezen működési kör a legmagasztosabb, de egyuttal legnagyobb felelősséggel járó kötelemeket rója, és kik ezen magasztos hivatásukat a mily zajtalanul, éppen oly áldásosan, nagy odaadással, igazi apostoli lelkülettel be is töltik.

December 12-én este volt a missió-keresztnek ujólág való szentelése, 13-án reggel pedig Te Deum, utána gyászmise a megholtakért. — Ugyancsak 13-án szentelte meg páter *Midlinszky* a szent missióról szóló emléktárgyakat és a hívőkre adta a pápai áldást.

Kisérje Isten áldása a jó atyák buzgó működését! Igazi apostolok ők minden tettökben és szándékukban, a mint őket Nagy szent Leo magának óhajtja: kik szor-

gosságukban fáradhatlanok, buzgalmukban lángolók, kik megvetik a hiúságokat s kedvelik a szerénységet és igazságot, úgy hogy attól semmi dicséret, semmi félelem el nem tántoríthatja.

Igy érthető ama páratlan lelkesedés, osztatlan szeretet és ragaszkodás is, melylyel a hívők körülveszik őket.

Megemlítjük, hogy páter *Midlinszky* még két napot töltött városunkban, bejárván a betegeket, kiknek nem lehetett templomba jönniök. Vasárnap még ő tartotta a szent beszédet s aztán bucsut vett tőlünk, hogy ismét más helyen kezdje meg működését.

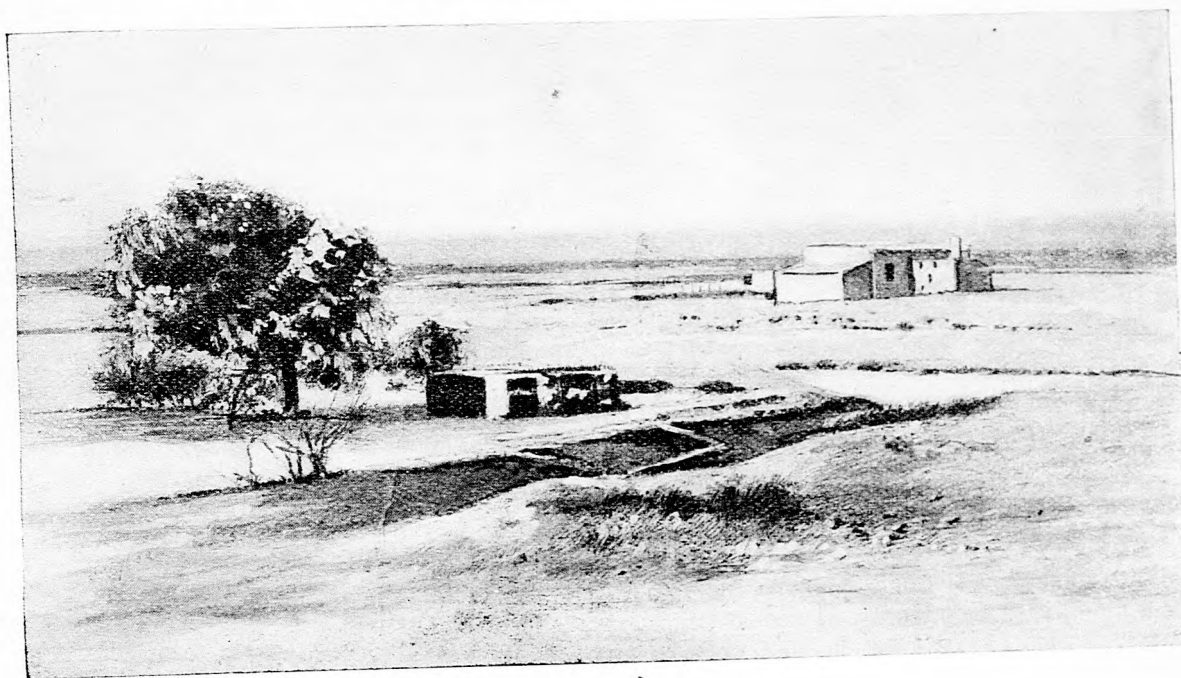
Isten fizesse meg minden fáradozását!

Szentgyörgyi Sándor.

Követésre méltó példát ír mármaroszi levelezőnk. Mármarosmegye főispánja — báró Rószner Ervin — fölszólítást intézett helybeli lapok útján a közönséghez, hogy ujévi gratulációkért kiadott filléreiket váltsák föl a

utcain, hogy bebizonyítsák, miszerint nagyon sokan vannak ők kenyér nélkül és nagy a nyomoruk. Ezt a sétát a rendőrség engedte meg nekik. Hanem a végén csunyául elfajult a dolog. A rakoncátlan tömeg vad kiáltás és fütyülés közben tört, zuzott, a mit ért. Az üzletek nagy ablaküvegeit, a kirakatokban mutogatott holmit porrá törték. Egy ékszerésznek üzletét kifosztották. Az összes kár negyedmillióra becsülhető. Szegény kisiparosok, kereskedők! Mintha ők ennék el a munkások szája elől a kenyeret! Holott maguk is jobbára éheznek. Olyan rossz karácsonyi vásárjuk még nem volt, mint az ideí. Hegyibe még most össze is törték a keservesen egybehordott portékájukat.

Kellemetlen találkozás. A hunyadmegyei Aninosza és Petrozsény közötti hegyek egyikén lassan balagott egy ember. Egyszerre csak váratlanul előtte terem két ordas. A férfi első pillanatban nem tudott mit csi-

Búr gazdaság.

mármaroszi szegényeknek ingyen kiosztandó tejre és kenyérre. Gyűjtő iverk lettek kibocsájtva s nem kevés siker koronázta a gyűjtők fáradozását. Már is 2420 korona 14 fillér gyűlt be e hó 15-éig a Szöllősy Antal mármaroszigeti gőzfürdő (üresen álló) helyiségét díjtalanul engedte át a tej, s kenyér kiosztó bizottságnak a szegények számára melegedő helyül is. Vajha többen is követnék e példát! Pénztárnokul a mármaroszigeti képviselő, Lator Sándor bizatott meg.

Uj bécsi templomok. A hetvenes és nyolczvanas évek mu'asztásait a templomépítés dolgában a bécsi katolikusok óriási áldozatkészség által iparkodnak helyrehozni. Ime alig egy hónapnak templomépítési krónikája: 1. November 10-én volt a gyönyörű szent Antal-templom fölszentelése. A templom közel két millió korona költséggel épült a X-ik kerületben. 2. Ugyancsak novemberben telket vettek szent Philomena temploma számára szintén a X-ik, kerületben. 3. Deczember 14-én volt bokréta ünnepe az «Auxiliatrices des ames du Purgatoire» zárda-templomának a XVIII. kerületben. 4. Deczember 15-én volt megáldása a karmeliták óriási méretű uj román templomának a XIX. kerületben.

A munkanélküliek tüntetése. Szombaton délután sok ezer munkás gyűlt össze és végigsétált Budapest

nálni, torkaszakadtából ordítani kezdett, segítségül hívva a szomszédos hegyen lévő embereket. Védőeszköz hiányában azonban senki sem mert a veszedelem helyére közeledni. Ekkor a megszorult embernek jó ötlete támadt. Énekelni, majd sipolni kezdett. Mikor a két lordas ezt hallotta, meghuzózkodott és hallgatta az ijedt ember énekét. Az éneket átvette a szomszéd hegyen álló embercsoport is. Erre az egyik farkas odarohant, a másik meg a mi emberünket szemelte ki áldozatának. De ez egy szempillantás alatt a farkasra rohant és hosszas ferasztó küzdelem után megfojtotta. A másik farkas elmenekült. Az emberek nagy örömmel és diadallal vitték a faluba az áldozatot.

Örökös karácsony.

(Képét lásd a 7. oldalon.)

«Nincs más ily nagy nemzet, melyhez oly közel járulnának az istenek, mint a mi Istenünk jelen van minden könyörgésünknel!» Így kiáltott föl már Mózes pátriarka; de mennyivel bizvástabban mondhatjuk ezt mi keresztények, római katolikusok, kik a legméltosá-

gosab Oltáriszentségben jelenlevő Jézust folyton *szemünk előtt* találjuk és bármikor trónja elé járulhatunk! Örökös karácsony van a katolikus oltáron. Mindennap, sőt a napnak bármely órájában újra és újra Bethlehem az az oltár, mert újra és újra testet ölt ottan az Ayaisten Egyszülöttje! Ti, a kik örvendeztetek a szent estén Jézus születésének, ne szünjete meg folyton örvendezni ezentul se, mert örökös a mi karácsonyunk az oltáron. Mindig jelen van ott az Isten! Menjete és imádjátok! menjete és egyesüljete vele a szent-áldozásban minél gyakrabban. Bár mindennap tehetnéte. Mert ime nézd, ha nem fordulnál feléje, ő indul meg utánad, sietve keres téged. Szegényen jó, szénán és meztelenül, hogy meg ne riadj fenségétől, elrejtje azt. Csupa dus ajándékát nyújtja feléd, bár szemednek úgy tetszik, pusztá kenyér az és semmi más. De te tudod, hogy az ő maga, drága eledel, minőt az angyalok sem kapnak.

Jézusom! te egészen mienk vagy; illik, hogy mi is egészen neked adjuk magunkat. Mikor fogunk már egyszer téged igazán és nem csupán szóval szeretni?! Vedd el mindenünket, fossz meg akarattunktól és szabadságunktól, végy el mimagunkat is magunktól és vedd egészen magadénak. Tégy egészen tulajdonoddá! Csak szerethessünk és szeressünk téged, ki szakithat el akkor tőled? Te ezt kívánod. Kell, hogy mi ezt áhítsuk!

«Mi vagyon az égben és Tekivüled mit akarhatok a földön? . . . Szivem Istene, osztályrészem mindörökké csak te vagy! Lelkem mit sem óhajt: egyedül utánad vagy. (72. zsoltár.)

A gyermek szava.

Szent Antalunk már gyermekkorában valóságos kis papja volt a háznak. Testvéreit, házuk egyéb népét gyakorta buzdította az imádságra, öneki magának is ez volt legkedvesebb foglalkozása. Meg nem tudta érteni, hogy lehet valaki, a kinek nem az imádság a legédesb üdülése. Történt egyszer, hogy a nyolcz éves kis Antal édes anyjával Lisszabon utczáin járt, a midőn egy rokon családdal találkozott. Anyja egy pár szóra megállott velük és megtudakolta, hogy ugyan hová mennek? «Sétálunk, csak éppen, hogy elverjük az időt» — volt rá a válasz. Buloniné jó mulatságot kívánt nekik és tovább ment kis fiával.

A gyermekeknek jó fülük és kíváncsi fejecskéjük szokott lenni. Így a kis Antal is kihallgatott minden szót, mi anyja és a rokonok közt esett, de nem tudta fölfogni, hogyan lehet az időt elverni? hiába törte rajta az esztét. Egyszer csak anyjához fordult e kérdéssel. A jó anya arra elmondá neki, hogy: Ha az embernek nincs semmi dolga, hát hosszúra nyulik az idő. Hogy hamarébb teljék, keres rá valam módot, a mivel eltöltheti. Elmegy sétálni, vagy mulatságba, vagy meglátogatja rokonait, barátait egy kis csevegésre. Erre mondják, hogy: «elverjük az időt». Szent Antal végig hallgatta ezt és ugyancsak nagy szemeket meresztett anyjára, miközben csodálkozva így szólt: «Ha nincs nekik semmi dolguk, hát imádkozzanak!» Bizony okos mondás volt ezt a kicsike szájából, mint a hogy sokszor ártatlan gyermekek okosabban tudnak szólni, mint a fölnőtt ember, a kinek elméjét a közöny, a bűnök és szenvedélyek fátyolba burkolták úgy, hogy nem lát az égből semmit, hanem ez a siralom völgyet képes paradicsomnak tartani, ha csak egy kis kényelemben részesül.

Távolról sem bűn az még, ha szabad időnkben sétára indulunk, vagy látogatóba megyünk, vagy a borospinczébe is elnézünk egy pohár jó borért, vagy kuglizunk, vagy kártyázunk, ha csak az Uristent másképp meg nem bánt-

juk e közben; de bizony sokkal üdvösebb, ha szabad perceinket imára fordítjuk és elmondjuk a rózsafüzért vagy a keresztuti ájtatosságot, vagy valami épületes olvasunk, vagy más jámbor cselekedetet viszünk véghez, a mikből a lélek is hasznát látja. Nagyon drága az idő, drága minden perce, nem is kellene abból egyet is elfecsérelni. Elég gyors kereke van az időnek, nem kell azt elverni, fut az maga jószántából és sohase tér vissza.

Népek és nemzetek.

A délafrikai szabadságharcz.

A búrok harczában néhány nap mulva fontos hírek fogtak érkezni. Botha tábornok a mult szombaton gyűlésre hívta össze a burgereket, hogy a helyzetről tanácskozzanak. Előzőleg is már voltak kisebb tanácskozások. A búroknak most az a czéljük, hogy az összes apróbb kommandókat egyesítik, azután nagyobb hadtestbe osztják és az angolokkal ismét döntő csatákba mennek. A három hadtest közül egyet Botha fog vezetni, ez 6000 embernyi erős lesz 14 ágyuval. A másik két hadtest nyolcz-nyolcz ezer harcst fog számlálni, ezeket majd De Wett és Delarey vezetik. Így a búrok megint olyan állapotban lesznek, hogy bármily erős angol sereggel szembe mernek szállani. Ezeket a hadtesteket kívül még tizezer ember van a Fokföldön, de azokat egyelőre még kisebb kommandókban hagyják Joubert főparancsnoksága alatt.

Az angolok seregeiben óriási a fegyelméletlenség, melyet a következő eset is bizonyít.

Egy ezredes azt a megbízást kapta, hogy egy búr pozíciót támadjon meg, ő azonban megtagadta a parancs teljesítését, mert az adott körülmények közt az czéltalan öngyilkosság lett volna. Közte és a parancsnokló tábornok közt vita támadt, úgy hogy az ezredes tetteleg bántalmazta a tábornokot. Erre a csapat egyik része az ezredesnek, a másik rész a tábornoknak fogta pártját és így az angol csapat kebelében óriási veszekedés támadt. Ezalatt a búrok megtámadták az angol csapatot és nagy részét elfogták. Az ezredest Kommatiportba küldték.

Az angolok helyzete ujabban sokkal rosszabb, sőt általában reménytelen. A mult héten nyolcz kisebb ütközetben szenvedtek vereséget, ezerhatszáznál több angol esett a búrok fogságába. Mai képeink közt egy búr tanyai gazdaságot is mutatunk.

Az örmények sorsa.

A Törökbirodalomban ismét megindult az örmények üldözése. Az üldözöttek, ha csak lehet, Oroszországba menekülnek át, hol számuk folytonosan gyarapodik. A menekülők valamennyien meglátszik a *kurdok* vadságának nyoma. Egy 13 éves fiúnak kivágták a nyelvét és levagdosták a lába ujjait, egy öreg pap háta végtől végig véresre volt verve. Az orosz kormány erélyes módon készül föllépni a szultán előtt az üldözött és bántalmazott keresztény örmények érdekében.

Betegápolás.

Nagy jó az egészség. Olyan, hogy azt semmi egyébbel pótolni nem lehet. Mit ér a pompa, kincs, ha élvezője nincs? Már pedig a beteg ember mindenre inkább hajlandó, mint az élvezetre, mint a gyönyörködésre.

Megint az egészséges ember még egy gyengéden hajló fűszálon is el tud nézdegélni és gyönyöröt leli benne. Kövessünk el azért mindent, hogy egészségünket megőrizzük. Tartózkodjunk mindentől, a mi arra káros hatással lehet. Vegyük figyelembe a tapasztalás tanúságait. Nem szabad az egészséget kockára tenni, sem szeszélykedve, sem könnyelműen. Minden embernek megvannak a maga kötelességei, ám hogy azoknak eleget tehessen, ahhoz első kellék — az egészség. Tehát tartsuk meg. És ha netalán mégis elveszett — rajta! mindent el kell követnünk, hogy megkerüljön, helyre álljon.

Ugy, a mint elődázhatlan földadat ez magunk irányában, éppen úgy szoros kötelesség embertársainkkal szemben, különösen azok iránt, kiket Isten a mi gondjainkra bízott, kiknek sorsát a mienkkel többé-kevésbé egybefűzte a Gondviselés. Noha legtöbbször maga szerzője kiki bajának, mégis sokszor lepi meg egyikünket a kór saját hibáján kívül is. A betegség nem mindig büntetés, néha csak üdvös próba. Próba arra, a kit ágyba szegez és próba azoknak, kik körülötte vannak. Vallásunk megtanít arra, hogy a betegséget tűrve, megnyugodva szenvedjük el és megtanít arra, hogy beteg embertársunkhoz legyünk jó szívvvel, hogy segítő kézzel enyhítsük szenvedésében: azaz ápoljuk őt.

Az orvosok maguk hirdetik, hogy a gyógyításhoz orvos és patika nem elég. Fontos tényező abban a betegápolás. Azoknak, a kik hivatva vannak erre, vagy kik keresztényi felebarátságból arra önként vállalkoznak, hadd mondjanak el egy-más megjegyzésre méltó dolgot. Csak annyit egyelőre, a mi legkevésébbet tudnia és emlékezetben kell tartania mindenkinek.

Habár csak a test beteg, szenved ott a télek is eleget. Legyünk tehát folytonosan éber és különös figyelemmel az ápolat kedélyvilágára. A beteg szeret folytonosan az ő bajáról tépelődni; ha valakit szóra kaphat, bizony mindjárt a bajáról mesél. Hallgassuk meg és feleljünk rá egy-egy vigasztalással, bátorítással. De azt, hogy ő a baját nekünk apróra elmagyarázza, következményeit fejtegesse, azt ne hagyjuk, hanem tereljük a szót tapintatosan más felé. Azt meg éppen ne tegyük, hogy a világ minden betegségét meghányjuk-vessük ott neki, a min csak ősapánk-unokánk valaha keresztül ment. Beteggel vitázni dőreség. Legyen az ő részén az igazság — ha félre beszél is, ne mondjunk neki ellent. Általában viseljük úgy magunkat, hogy se otlétünk, se beszédünk a betegnek nehezére ne essék, ne fárasztjuk, ne ingereljük. Számolnunk kell azzal, hogy beteg-állapotában mindenki szeszélyesebb, indulatosabb, no meg kedvetlen. Bizony sokat kíván, a ki azt akarja, hogy az a szegény nyomorult ott az ágyban az ő kedvéért felejtse el a fájásait, szurásait, égéseit és legyen vigkedvű czimborá, meg kedélyes társalgó. A kedvetlenség palástolása egészséges embernek is feladat, az akarat fékentartására meg mindenki tudhatja, hogy mibe kerül.

Majdnem minden betegségnél tanácsolja a tapasztalás a mértékletes ételmelet. Ugy mondják, hogy diétát kell tartani. Pedig éppen a betegnek van sok mindenfélére gusztusa és rendesen olyanra, a mi neki tilalmas. No, most jön a vendég és beszél egy egész lakomát, hogy milyen jó volt ma a töltött káposzta, milyen pompásan izlett utána a turós csusza! Csak inkább otthon maradt volna a kedves! hozzáfoghatna újból. Mert itt csak a beteget izgatja. Nem kis gond a beteg ételmezése, hát még mikor lábbadozik! Akkor százszorosan kell vigyázónak lenni.

Kimélteni kell a beteget. Ne lármázzunk ott körülötte, mozogjunk, beszéljünk halkán, de ne suttogjunk egymás között úgy, hogy ő ne érthesse, mert az iszonyu kin-

neki. Félelmet, aggodalmat okoz neki és nyugtalanítja. Ne csapdossuk az ajtókat, ne taszigáljuk az ágyát, ne zaklassuk őt sokat az orvosság-szedéssel. Rossz szokás az is, ha az orvoságos üveget, pilulás skatulyákat mind odarakjuk a beteg ágyához. Lehet, hogy az az ápolónak kényelmesebb, de viszont a beteget gyötri.

Jó ápolás, a mely a beteg testének, lelkének jól esik, művészet. Nem is tanít arra semmi más meg, mint a szeretet. A ki ilyenben részesül — szerencsés. (De jobb az ilyen szerencsére rá nem szolgálni.) Türelem, jóság, szelid bánásmód hozzá és a beteg nem lesz soká beteg.

B. A.

A lőcsei állami kertmunkásiskola programja.

1. A tanfolyam tartama és czélja.

Ezen egyéves tanfolyam mindenkor január hó 15-én kezdődik s december hó 15-én végződik. Czéja egyes kertmunkásoknak gyakorlati uton, vagyis munkaközben való kiképzése.

2. Fölvételi kellékek.

a) Katonai kötelezettségüknek eleget tett vagy attól fölmentett legalább 20 éves és legföljebb 28 éves életkor. Oly egyének, kik több éven át a kertben foglalkoztak, kivételképen katonai szolgálatuk előtt is fölvehetők.

b) Munkára alkalmas, erős egészséges testalkat, mit fölvétel előtt az iskolai orvos vizsgálatának kell bizonyítania.

c) Erkölesi bizonyítvány főmutatása azon községből, melyben az illető pályázata allalmával tartózkodik.

d) Kimutatása annak, hogy pályázó eddig kizárólagosan földmiveléssel foglalkozik, nőtlen és olvasni, írni tud.

A fölvételt kérő folyamodvány 1 koronás bélyeggel ellátva, mindenkor október hó 31-ig a tanfolyam vezetőjéhez adandók be, ki azokat a városi polgármesteri hivatal utján a földmivelésügyi miniszteriumhoz terjeszti föl.

3. Tanítás módja.

A fölvett munkások tulajdonképen az intézet állandó munkásai lesznek s kiképzésük gyakorlatilag történik, mindazonáltal télen át a rossz időben az olvasás, írás és egyszerű számolásban annyira be fognak oktattatni, hogy majdan gazdáiknak az időjárásról, végzett munkákról jelentéseket képesek legyenek írni s a kisebb pénzüsszegekről elszámolni. Ezenkívül télen hetenkint kétszer, nyáron pedig hetenkint egyszer a végzett munkákról a vezető kertésztanító által megbeszélés alakjában fog szaktanítás adatni.

E munkások leginkább a gyümölcsösben, faiskolában és konyhakertben fognak dolgozni, hogy a kisebb birtokosoknál mint kert munkások kevesebb igények mellett alkalmazhatók legyenek.

4. Lakás, ételmezés.

Addig is, míg az iskola bennlakásra be lesz rendezhető, a kertmunkások havonként 18 forint bért kapnak, mely összegből lakás, ruha és ételmezésükről maguk tartoznak gondoskodni.

Minden munkás belépéskor könyvet kap, melybe a havi járandóság és a levonások el fognak számoltatni.

A havi bér mindenkor a hó végén fizettetik ki; jogában áll azonban az iskola vezetőjének rendkívüli szükség esetén a munkásnak hónap közben is a szolgálati időnek megfelelő előleget adni.

A havi bérből hónaponként 4 korona visszatartatik és ezen visszatartott bér a tanév végén egyszerre fog minden egyes kertmunkásnak a bizonyítvánnyal együtt kiadatni. A ki időközben a tanfolyamot elhagyja vagy abból valamely vétség miatt kizáratik, a havonként visszatartott bérrészletre jogát elveszti.

5. Vizsgálat és bizonyítvány.

Minden év végén, még pedig a tanfolyam bezárása előtt vizsgálat tartatik, melyen az évközben tett előmenetelre és főleg az elért gyakorlati ügyességre nézve a munkások megvizsgáltnak. A vizsga után a kertmunkás elbocsátási bizonyítványt kap, melyben az egész évi magaviselete, szorgalma és ügyessége lesz feltüntetve.

Földművelésügyi m. kir. miniszter.

MINDENFÉLE.

Milyen legyen az arád? Milyen tulajdonságai legyenek a menyasszonynak? — Legyen: a) *vallásos*, mert enélkül nem lehet hű hitves, sem jó anya; b) *erkölcsös*, mert legszebb hite és disze az asszonynak, ha becsülhető; c) *szelid*, mert az uralkodni vágyó asszony poklot csinál a házaseletről; d) *egészséges*, nehogy a házból kórház legyen; e) *egyszerű*, mert a piperés asszonynak sokszor rongyos az i. . . e; f) *gazdaságos*, mert tisztaság, takarékoság és háziasság nélkül kevés lesz a földi áldás; g) *békés*, mert a zivakodó asszony rosszabb a tatárpusztításnál; h) *szerény*, mert az olyan asszonynak, ki semmiről sem tud lemondani, sohasem is lesz semmije.

III. Béla királyt igazságszeretete tesz emlékeztetéssé a magyar nép előtt. Az igazságszolgáltatásban ezen minden helyen, minden időben alkalmazandó elvek vezéreltek: Boszuálló ne légy és feledd el az embertársadtól szenvedett méltatlanságokat. Ne állj a törvényben véred ellen. Ne tégy hamis tanubizonyítást. Ne kedvezz a gazdagnak az igazság szolgálatában. Ne nézd le a szegényt. A munkásnak bérét ne tartsd vissza. Özvegyeket, árvákat ne nyomorgass. Ha valaki testvéreid közül szükséglet lát, ne vond meg tőle kezéd. Ne nyomd el uzsorával a szűkölködőt. Atyádat, anyádat szidalmakkal ne illesd. Ne tégy kárt másnak vagyonában, becsületében. Messze hazánk határain túl jutott igazságosságának hite. Belgium püspöke, a kor egyik történetírója, így irt hozzá levelében: «Tudjuk, hogy az igazságot szereted, ápolod, ez országlásod fénye s koronádnak dicsősége».

HÁZI KINCSTÁR.

A ló leszoktatása a rugásról. Legujabban egy ép oly egyszerű, mint jónak mondott készüléket kezdenek alkalmazni a rugós lovak megfékezésére.

Egy szijra erősített golyó ez, melyet al ónak arra a lábára erősítenek, melylyel leginkább szokott rugni.

Már most, ha a ló rug, a lábszárára visszacsapódó golyó megüti és fájdalmat okoz neki. S mentől többet és mérgesebben rugdos, a golyó is annál szaporábban és jobban püföli.

A ló aztán végre észre tér, mert belátja, hogy a hányat rug, annyiszor üti meg a golyó s minden rugásával csak magának okoz fájdalmat. Ennélfogva jobbnak látja a rugkapálásról inkább letenni.

Azt mondják, a kik próbálták, hogy a golyó alkalmazásával a legrugósabb ló is megszelidül s abban hagyja, még pedig nem is sokára, veszedelmes, rossz szokását.

A butorokat legjobban tisztíthatjuk úgy, ha azokat először langyos vízbe mártott puha ruhával minden por-tól és piszoktól megtisztítjuk, aztán tisztán lenmagolajba keverünk egy rész spirituszt és egy rész ecetet, meg néhány csepp terpentinolajat, ezt jól össze kell keverni és belemártott gyapjuszövet-darabbal a fényezett tárgyakat jól megdörzsöljük, a míg fényesek lesznek. Megjegyzendő, hogy az ecet és spiritus mennyisége az egésznek csak harmadrészét képezze, azaz: két kanálnyi olajba teszünk egy félkanállal jó erős ecetet és ugyanannyi spirituszt.

A fiatal galambokat mihelyt annyira fejlődtek, hogy fészket elhagyhatják és önmaguk járnak táplálék után, el kell különíteni az öregektől, mert ezek, még saját szülőik is, agyonüldözik és agyonmarják őket, különösen mikor újra költeni akarnak és a fiatalok őket ebben zavarják.

Jó könyvek.

Egy igazán fontos könyvről. Louvet abbé cochinchinai hittérítőnek «A tisztítóhely a szentek kinyilatkoztatásai nyomán» című hitbuzgalmi műve magyar fordításban megjelent. A munka XIII és 432 oldalnyi terjedelmű.

Rendkívül érdekesen tárgyalja a másvilág ezen országát, előadván annak körülményes leírását, a lelkeknek ottani életét, szenvedéseiket, örömeiket, onnan való kiszabadulásukat s a felsegélésükre szolgáló eszközeinket, melyekkel mintegy újra megváltjuk őket.

A mű ára kötetlenül bérmentve küldve 5 korona.

Minden léleknek érdekes és üdvös olvasmány. Megrendelhető Görgényi Jenő róm. kath. plébánosnál, Rézbányán (Bihar-megyé).

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegver és bő.bajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van **Budapest, V., Váci-körut 18.**

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézeten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

KEDVDERITŐ.

Ugy van!

- Mi lesz a vassal, ha szabadban hagyjuk?
- Megrozsdásodik.
- Hát az arany?
- Azt ellopják.

Biztatás.

Tolvaj (ügyvédjéhez a törvényszék előtt): Fiskális úr! ha szabadon bocsátanak én hálás leszek önhöz. Ellopom a főbíró ur óráját és magának adom.

Közgazdaság.

Állatok levágása munkaszüneti napon. A kereskedelmi miniszter ez évi 65358. számú rendelete tudtul adja, hogy állatok levágása illetve leszurása munkaszüneti napon déli 12 óráig, július és június hónapokban azonban csak délelőtti 10 óráig van megengedve, mert ez a mészáros- és hentesiparnál az «elkészítés»-hez tartozik és így bárhol történjék az, tehát akár vágóhidon is, a vasárnapi munkaszünet szempontjából akadályokba nem ütközik.

Uj dohány. A dohányjövedék fokozatos emelkedése miatt a kormány 5000 kat. holddal szaporította az ország dohánytermelési területét. Az ötezer hold 23 megye 87 községében, illetve pusztájában oszlik el. A termelési terület a jövő években is fokozatosan szaporíthatni fog. A szamosmenti lankák kiváló termőerejét, mint jobb minőségű dohányra a legalkalmasabb talajt jövőben nagyobb figyelemben részesíthetnék az intéző körök.

Budapesti piaczi árak.

Buza: Tiszavidéki 8-67 kor., fehérmegyei 8-72 kor., pestvidéki 8-57 kor., bánsági 8-80 kor.

Rosz: 7-10—0— kor.

Zab: 7-20—0— kor.

Tengeri: 4-80 kor.

Az árak 50 klg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2	8
26-80	26-10	25-30	24-80	24-20	23-40	22-60	20-40	18-60	11-20

Korpa: Finom: 8-70, durva 9—.

Az árak korona értékben, 100 kilogrammonként számkostul Budapesten, hajó- vagy vasuti állomáshoz szállítva értendők.

Borjuvásár. A vásárra került 260 darab szopós, 20 darab egyéves borju. A szopós borjuért 64—88 koronát fizettek 100 kilogrammonként élősúlyban. A vásár élénk volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Devecseri. Csak egy ut vezetne Rómába? A fő, hogy odajussunk. — **Egy régi előfizetőnek.** Önnek is csak azt üzenhetem. Minél több katonája van a királynak, annál biztosabb az országa. És nagyon jó, ha az egyik katona lovas, a másik gyalog, az egyik vértés, a másik puskás. Hazánkat és szentegyházunkat sokfelől és sokféleképpen támadják, azért kell azt soknak és más-más módon védeni. — **Károly.** Irhat bátran nekik. Tapasztalásból tudom, hogy szívesen szolgálnak. — **F. H. Böszörmény.** Tudtuk eddig is; ám az ne akadályozza az ön buzgóságát. — **L. I. Nagy-Écs.** A négy korona pontosan megérkezett. A terjesztést halásan köszönjük. — **Mindazon t. előfizetőknél,** kik szívesek voltak czimeket közölni, hová mutatványszámokat küldhettünk, lelkünkben mondunk magyaros köszönetet: *Isten áldja miatta őket!* — **Martonos.** Czégeket nem *ajánlunk*, de *czimeket közlünk*, ha akarja. — **H. M. Horgos.** Megkaphatja a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: árak különböző; ha együtt veszi valamennyit, akkor sokkal olcsóbban szállítják. Akár utánvétellel, akár a pénz előleges beküldése mellett. — **G. I. Hátszeg.** Forgatáskor ne trágyázza a földet, hanem ültetés után a 2-dik, 3-dik esztendőben. — **K. R. Kölesd.** Nincs hátralékja. Most 1902 szeptemberig rendben. — **Z. L. Tihany.** 17 évesnek kell előbb lennie. — **Irma.** Ebben a kérdésben a tanítónőtől kérjen tanácsot. — **O. Zsiga.** A főszolgabíró illetékes. — **Hamari.** Irjon és felelünk rá. Csak röviden és alaposan fejtse ki nézetét! Tulzott udvariasság fölösleges. — **R. M. Vác.** Minden sorjegynél többet ér a szorgos munka és a takarékoság. — **Gesztenye.** Próbálhatja, azt hiszem, lesz sikere. Esetleg diót is, az ma jobban fizet, mint eddig. Jó alanyokat aztán tudnék ajánlani. Örülök, hogy oly lelkiismeretesen fogja föl az életet és a gazdaságot! — **F. N.-né Hánta.** Irja meg kérését ily czimre: I. szülészeti koroda igazgatósága, Budapesten. — **S. A. Tasnád-Szántó.** Levelet irtunk.

Az „Egyházi Népelektár“

a róm. kath. papság, a hívek és tanuló ifjúság ezen legkedveltebb ima- és énekeskönyve IV. kiadásban (40-ik ezer) most jelent meg. A 30 énekkel és több imával bővített új kiadás ára vászonkötésben

50 kr., papírkötésben **35 kr.**

Kapható: **Stampfel Károlynál Pozsonyban.**

„Szent Antal“

kaszagyár

küld bárkinek képes főárjegyzéket a közkezdelt, világhírű és a londoni kiállításon is kitüntetett „Szent Antal“ ezüstacélsz kaszáról. — Egyedüli és kizárólagos szállító és főelárusító

SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill (Somogy megye),

kihez kaszákra vonatkozó mindennemű levelezés intézendő.

A Sohr „Szent Antal“ kasza előnyei más kaszával szemben:

Védjegy

1. A Sohr „Szent Antal“ kasza a legfinomabb, rafinált, kétszer edzett ezüst-acélsz kaszából készül, elszállítás előtt minden darab ki lesz kalapálva és kipróbálva a teljes jótállás mellett lesz a gazdaközönségnek átadva.

2. A Sohr „Szent Antal“ kasza hajszálvékony pengéjű, de merev, feszes lappal, fölötte röpke és csorbíthatlan élű, a legkeményebb hegyi sarjút épp úgy a legkuszáltabb gabonát is játsza aratja le.

3. A Sohr „Szent Antal“ kasza egyszeri fenéssel 200—250 lépésig, egy-

5 drb. rendelésnél a posta díját a kaszagyár fizeti. — 10 drb. rendelésnél a postaköltséget fizeti és egy kaszát ingyen, ráadásul küld.

szeri kalapálással napokig kitart és 8—8 évig teljesen jó, holott más kaszával alig lehet 1—2 évig fáradova és izzadva dolgozni.

4. A Sohr „Szent Antal“ kasza egy rendes kaszás-ember kezébe van igazítva, nem kell kovácskézbe adni, mert ezáltal a kasza hátulja lágyul.

A Sohr „Szent Antal“ kasza a legjobb kasza a világon és a ki ilyen kaszával dolgozott, sohasem vesz kezébe más kaszát.

Számos elismerés, köszönőlevél és utánrendelés érkezett majdnem minden rendeléstől, melyek szíves megtekintés végett bárkinek rendelkezésre állanak.

Gyűjtőknek értékes kedvezmény! — A téli hónapok a legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni.

Mindenki kérjen levelezőlapon árjegyzéket!!!

Páduai Szent Antal Nagy Képes Naptára

az 1902-dik évre.

A katolikus magyar nép számára szerkesztette és kiadta: **Buday Aladár.**

Tartalma 212 oldal, sok szép képpel.

Egy darab ára 80 fillér és pedig postabérrel együtt! 12 darab 8 korona, 50 darab 30 korona, 100 darab 50 korona.

Megrendelhető

A „Magyar Néplap” kiadóhivatalában.

Készpénz-kölesön

birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig. II helyre is, 20–60 évi **örlesztésre.** Birtokos fölmondhat bármikor, pénzintézet nem. **Lebonyolítás 14 nap alatt.** Konvertálás helyeg- és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokmásvolat.

Ingtalan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

PATYEREK FLÓRIÁN

KAPHATÓK: **UIPEST, Váci-utca 41.**

Naptárak, imakönyvek magyar, német és tót nyelven a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben. — Olvasók, képek, szobrok és minden egyéb kegytárgyak.

Iszákosság

Ezen ocsmány bűn leggyorsabban és legbiztosabban — az „**ANGYAL**”-gyógyszertárban — orvosi rendelvény szerint készült **ANTI-KOHO** által gyógyítható még oly esetekben is, a hol minden más szer hasztalan volt.

Egy adag 5 korona; dupla adag — régi bajnál — 9 koronáért, az összeg előleges beküldése ellen **költségmentesen** küldetik **Huszár Adolf, Angyal-gyógyszertárából Budapest-Ujpest, Templom-u. 20. sz.** Raktár Budapesten: **Török József** és **Egger-féle Nádor-gyógyszertárakban.**

Jobb mint minden köszvényesz

A „Huszár”-féle sóborsesz.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. sz.

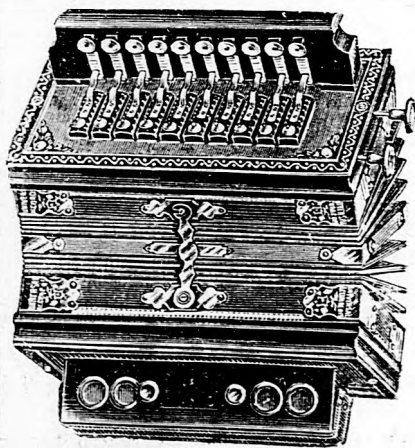
Hegedűk vonóval 3 frtól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 frtól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frtól 150 frtig. Nagybőgők vonóval 20 frtól 100 frtig. Fuvolák 2 frtól 100 frtig. Szárnykürtök 14 frtól 20 frtig. Czimbalmok 35 frtól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frtól 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák, utóérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

**Harmonika-
árjegyzék
külön
kérendő.**

**Nagy képes
árjegyzék
ingyen és
bérmentve.**

A darnói tárgysorsjáték

jövedelme egy. Szűz Mária tiszteletére építendő plébánia-templom javára fog fordíttatni. Ugyanezen jövedelemből egy örökös szentmise-alapítvány is fog letéttetni a jótékony cél előmozdítóit. A ki tehát darnói sorsjegyet vesz, annak része lesz a legszebb alamizsnában és évenként — holta után is — egy örökös szentmisében. Lehet-e pénzünket jobb és hasznosabb célra fordítanunk?

A darnói tárgysorsjáték huzása a nm. pénzügyminisztérium 9387. számú engedélyével

jövő évi április hó 15-re halasztatott el,

de a jelzett napon okvetlenül meg fogjuk azt tartani. Az elhalasztás oka az, hogy még mindig több ezer sorsjegyük van készletben. Tiszteletteljesen kérjük ügyünk további kegyes pártolását.

Főnyeremények: ezüst asztalkészlet (2000 K), szobabutorzat (1000 K), aranyóra aranyláncszal (300 K) stb. Lásd a játéktervet, melyet az alulírott hivatal bárkinek megküld. — Ugyanott kaphatók sorsjegyek is.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Öt sorsjegy ajánlva és bérmentve 4 korona 35 fillér. — Öt sorsjegynél kevesebbet nem küldhetünk, ennyit többen együtt is megrendelhetnek. — Tíz sorsjegy ára ajánlva és bérmentve 8 korona.

— A huzási lajstromot minden megrendelő megkapja. —

Darnó (Mosonmegye).

A plébánia hivatal.